

42 ציור אותיות כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי הַחֲקִיקָה נולדו נוצרו כֶּה
 43 אותיות, וְאִם כֵּן הָרִי צוּרוֹת אוֹתוֹת אֵלּוּ שנוצרו באבן על ידי
 44 החקיקה אֵינָן עֲצָמוֹת וּמֵהוּת ה'אָבֶן טוֹבָה' שְׁמוֹפְשֻׁט מְכַל
 45 צוּרָה מִמֶּשׁ וּאִם כֵּן לְכַאוּרָה גַם בַּחֲקִיקָה הִיָּה מְקוּם לוֹמַר שֶׁהַאוֹתוֹת הֵם,
 46 במוכן מסוים, מציאות נפרדת מהאבן

47 עצמה שהרי האותיות הוסיפו באבן
 48 צורה שלא קיימת באבן מצד עצמה,
 49 מְכַל-מְקוּם למעשה ההתאחדות
 50 של האותיות עם האבן היא כן שלמה
 51 ומחלטת אותיות אֵלּוּ הֵן
 52 חֲרוּטוֹת וְחֲקוּקוֹת בְּגוּף
 53 ה'אָבֶן טוֹבָה' מִמֶּשׁ ולא דבר
 54 נבדל וחיצוני ביחס לאבן (כמו אותיות
 55 הכתיבה שהן מציאות נפרדת מהקלף),
 56 וְהֵם מְגוּפָה וּמֵהוּתָהּ של האבן,
 57 מִיִּנְהַ-וּכְהָ מִמֶּנָּה וּבֵהּ, בתוכה

58 (וּכְמִבְּאֵר בְּאֵרוּפָה בְּהַמְשָׁף
 59 תַּרְסִ"ו⁵ קבוצת מאמרים בנושא
 60 מסוים שנאמרו ב'המשך' אחד
 61 והתחלתם היא בשנת תרס"ו) פְּרָטִי
 62 הָעֵנִינִים בְּזָהּ בנושא 'אותיות
 63 הכתיבה' ואותיות החקיקה, כְּפִי
 64 שְׁהֵם בּוֹנֵמְשָׁל, למעלה באלוקות,
 65 בעניין מהות התורה והמצוות עליהם
 66 נאמר "אם בחוקתי תלכו").

67 וְהִנֵּה, כְּשֵׁם שֵׁיִשְׁנָן אוֹתוֹת
 68 הַכְּתִיבָה כמו אותיות הכתובות בדיו
 69 על הקלף וְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה כמו
 70 אותיות החקוקות וחרוטות באבן
 71 הַגְּשָׁמִיּוֹת, כמבואר לעיל, יֵשׁ
 72 דוּגְמָתָן בְּרוּחָנִיּוֹת בְּאוֹתוֹת
 73 שְׁבִנְפֶשׁ הַמְדַבְּרֶת כוח הדיבור
 74 שְׁבִאֲדָם שכן, גם בכוח הדיבור
 75 הרוחני שבנפש, ולא רק בדיבור
 76 בפועל, יֵשׁ 'אותיות', וכפי שממשיך
 77 ומבאר. יֵשׁ בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אוֹתוֹת
 78 שֶׁהֵן נִפְרָדוֹת מֵהַנֶּפֶשׁ, וְכִמוֹ
 79 לְמֶשֶׁל אוֹתוֹת הַדְּבִוּר 'אותיות'
 80 כפי שהן באות לידי ביטוי בדיבור
 81 שֶׁהֵן מִבְּחִינַת קוֹל וְהַבֵּל הַלֵּב
 82 הַגְּשָׁמִי, הדיבור בפה בפועל יש בו

1 אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ וְגו'¹, וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה² ספר מאמרי
 2 חסידות של אדמו"ר הזקן לפרשיות התורה של החומשים ויקרא-במדבר-
 3 דברים (ושיר השירים) ש"בְּחֻקְתִּי" הוּא מְלִשׁוֹן חֲקִיקָה, כְּלִשׁוֹן
 4 חֲזו"ל³ בגמרא (על הפסוק "את
 5 חוקתי תשמרו") לגבי מצוות התורה
 6 חוקות שְׁחֻקְתִּי לָכֶם כו',
 7 כלומר, מצוות התורה ניתנו באופן של
 8 'חקיקה' וְהַפִּירוּשׁ ד"בְּחֻקְתִּי
 9 תִלְכוּ" הוּא, שְׁעֵנִן הַהֲלִיכָה
 10 בלימוד התורה וקיום המצוות (כפי
 11 שיתבאר להלן) הוּא בְּכַחֲנִית
 12 אוֹתוֹת הַחֲקִיקָה דוּקָא, כְּפִי
 13 שִׁמְמִשְׁךָ וּמִפְרָט.
 14 (ב) וְיֵשׁ לְהַקְדִּים תְּחִלָּה בְּאוּר
 15 הַחֲלוּק הַהַבּוּל שְׁבִין אוֹתוֹת
 16 הַכְּתִיבָה לְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה⁴,
 17 שְׁבִאוֹתוֹת הַנִּכְתָּבוֹת בְּדִיו עַל
 18 הַקְּלָף והאותיות נשארות מעל הקלף
 19 (או הנייר), הִנֵּה הַדִּיו שְׁבוּ נִכְתָּבוֹת
 20 האותיות הוּא דְבָר בְּפִנְי-עֲצָמוֹ,
 21 וְאֵינּוּ מְגוּפּוֹ וּמֵהוּתוֹ שֶׁל
 22 הַקְּלָף ולכן למרות שהאותיות
 23 כתובות על גבי הקלף, הן דבר נפרד
 24 מִמֶּנּוּ, מֵהַ-שְּׂאִי-בֶן אוֹתוֹת
 25 שְׁנַחֲקוֹת וְנַחֲרָצוֹת כמו חריצים
 26 וחריטה עַל גְּבִי אָבֶן טוֹבָה, הָרִי
 27 הֵן האותיות מְעַצְמֵיּוֹתָהּ
 28 וּמֵהוּתָהּ שֶׁל ה'אָבֶן טוֹבָה',
 29 וּמְגוּפָה מִמֶּשׁ יִחְשְׁבוּ וְאַחֲרֵי
 30 הַחֲקִיקָה וְהַחֲרִיטָה, האותיות הופכות
 31 לְחֶלֶק בְּלִתי נִפְרָד מֵהַאֲבֶן עֲצָמָה.
 32 וְהֵגַם שְׁמִכְל-מְקוּם כִּל כָּל זֹאת,
 33 למרות שהאותיות הן חלק בלתי נפרד
 34 מֵהַאֲבֶן עֲצָמָה אֵינּוּ דוּמָה מִצֵּב
 35 הַאֲבֶן והאותיות כעת לְכִמוֹ
 36 שֶׁהִיָּתָה ה'אָבֶן טוֹבָה' מִצֵּד-
 37 עֲצָמָה, קוֹדֵם הַחֲקִיקָה שֶׁל
 38 האותיות עליה, שְׁמִתְחַלָּה לְפָנֵי
 39 שְׁנַחֲקוּ בֵּה אוֹתוֹת הִיָּתָה הַאֲבֶן
 40 עֲצָמָה 'פְּשׁוּטָה' וְחֻלְקָה בְּלֵא

**בס"ד. שבת פרשת בחוקותי,
 מברכים החודש סיון, ה'תשכ"ה
 (הנחה בלתי מוגה)**

אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ וְגו'¹, וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי
 1 תוֹרָה² ש"בְּחֻקְתִּי" הוּא מְלִשׁוֹן חֲקִיקָה,
 2 כְּלִשׁוֹן חֲזו"ל³ חוקות שְׁחֻקְתִּי לָכֶם כו',
 3 וְהַפִּירוּשׁ ד"בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ" הוּא, שְׁעֵנִן הַהֲלִיכָה
 4 הוּא בְּכַחֲנִית אוֹתוֹת הַחֲקִיקָה דוּקָא.
 5 (ב) וְיֵשׁ לְהַקְדִּים תְּחִלָּה בְּאוּר
 6 הַחֲלוּק הַהַבּוּל שְׁבִין אוֹתוֹת
 7 הַכְּתִיבָה לְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה⁴,
 8 שְׁבִאוֹתוֹת הַנִּכְתָּבוֹת בְּדִיו עַל הַקְּלָף, הִנֵּה הַדִּיו
 9 הוּא דְבָר בְּפִנְי-עֲצָמוֹ, וְאֵינּוּ מְגוּפּוֹ וּמֵהוּתוֹ שֶׁל
 10 הַקְּלָף, מֵהַ-שְּׂאִי-בֶן אוֹתוֹת שְׁנַחֲקוֹת וְנַחֲרָצוֹת
 11 עַל גְּבִי אָבֶן טוֹבָה, הָרִי הֵן מְעַצְמֵיּוֹתָהּ וּמֵהוּתָהּ
 12 שֶׁל ה'אָבֶן טוֹבָה', וּמְגוּפָה מִמֶּשׁ יִחְשְׁבוּ. וְהֵגַם
 13 שְׁמִכְל-מְקוּם אֵינּוּ דוּמָה לְכִמוֹ שֶׁהִיָּתָה ה'אָבֶן
 14 טוֹבָה' מִצֵּד-עֲצָמָה, קוֹדֵם הַחֲקִיקָה, שְׁמִתְחַלָּה
 15 הִיָּתָה 'פְּשׁוּטָה' בְּלֵא צִיּוֹר אוֹתוֹת כְּלָל, וְעַל-יְדֵי
 16 הַחֲקִיקָה נולדו כֶּה אוֹתוֹת, וְאִם כֵּן הָרִי צוּרוֹת
 17 אוֹתוֹת אֵלּוּ אֵינָן עֲצָמוֹת וּמֵהוּת ה'אָבֶן טוֹבָה'
 18 שְׁמוֹפְשֻׁט מְכַל צוּרָה מִמֶּשׁ, מְכַל-מְקוּם אוֹתוֹת
 19 אֵלּוּ הֵן חֲרוּטוֹת וְחֲקוּקוֹת בְּגוּף ה'אָבֶן טוֹבָה'
 20 מִמֶּשׁ, וְהֵם מְגוּפָה וּמֵהוּתָהּ, מִיִּנְהַ-וּכְהָ (וּכְמִבְּאֵר
 21 בְּאֵרוּפָה בְּהַמְשָׁף תַּרְסִ"ו⁵ פְּרָטִי הָעֵנִינִים בְּזָהּ,
 22 כְּפִי שְׁהֵם בּוֹנֵמְשָׁל). וְהִנֵּה, כְּשֵׁם שֵׁיִשְׁנָן אוֹתוֹת
 23 הַכְּתִיבָה וְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה הַגְּשָׁמִיּוֹת, יֵשׁ
 24 דוּגְמָתָן בְּרוּחָנִיּוֹת בְּאוֹתוֹת שְׁבִנְפֶשׁ הַמְדַבְּרֶת
 25 שְׁבִאֲדָם. יֵשׁ אוֹתוֹת שֶׁהֵן נִפְרָדוֹת מֵהַנֶּפֶשׁ, וְכִמוֹ
 26 אוֹתוֹת הַדְּבִוּר שֶׁהֵן מִבְּחִינַת קוֹל וְהַבֵּל הַלֵּב

(1) ריש פרשתנו. (2) ד"ה אם בחוקתי (מה, א ואילך) וביאורו (שם, ד ואילך). (3) קידושין לט, א. (4) ראה גם לקו"ת ר"פ חוקת (נו, א). (5) שם נט, ג-ד. (6) ד"ה פנים בפנים וד"ה אין עומדין תרס"ז (המשך תרס"ו ע' תעג ואילך).

שבת פרשת בחוקותי, מברכים החודש סיון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 קול גשמי והבל גשמי שמקורו מהלב **שְׁנַחֲשֵׁב** הריבור עם הקול וההבל
 2 הגשמי **כְּמוֹ דָּבָר זָר מִמֶּשׁ** כמציאות שונה לחלוטין **לְגַבִּי מַהוּת**
 3 **וְעֲצֻמּוֹת הַנֶּפֶשׁ** שהיא מהות מופשטת לגמרי מכל 'ציור' והגדרה של
 4 'אותיות' ומילים. **וּכְמוֹ כֵּן אוֹתִיּוֹת הַמַּחֲשָׁבָה**, האותיות והמילים
 5 שבהם האדם חושב **שְׁחוֹשֵׁב מֵה**
 6 **שְׁמַדְבָּר** בעת הריבור או אפילו לפני
 7 הריבור **וְחוֹשֵׁב הָאוֹתִיּוֹת עֲצָמָן**,
 8 גם המחשבה מלוכשת במילים **שְׁזָהוּ**
 9 **בַּחֲנִינַת מַחֲשָׁבָה תַּתְּאָה**, מחשבה
 10 תחתונה (ולא מחשבה עליונה בדרגה
 11 יותר נעלית בנפש שהיא באופן מופשט
 12 מאותיות, כפי שיתבאר להלן) **הַנֶּה**
 13 **אֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת אלו**,
 14 אותיות המחשבה **רוֹחֲנִיּוֹת יוֹתֵר**
 15 **מִמַּהוּת הַקּוֹל הַגִּשְׁמִי** הבא
 16 **מִדְּבִיבּוֹר**, מִפְּלִ-מְקוֹם בְּנִקְל לְצִיר
 17 קל לתאר לעצמנו **שֶׁאֵין זֶה כָּלל**
 18 **מִמֶּעֶרֶךְ מַהוּת רוֹחֲנִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ**,
 19 והאותיות שבהם האדם חושב אין להם
 20 כל דמיון למהות הנפש עצמה הנעלית
 21 ומופשטת מאותיות לגמרי **וְיַהֲרִי זֶה**
 22 אותיות המחשבה (וכל-שכן אותיות
 23 הריבור) **כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת הַכֶּתִיבָה**
 24 הכתובות בדיו על קלף, **שֶׁהֲדִיּוֹ**
 25 **הוא דָּבָר זָר** ומציאות אחרת, שונה
 26 לחלוטין, **וְאֵינוֹ מִמַּהוּת הַקּוֹלֶף**
 27 **כָּלל** אין דמיון במהות של שני
 28 הדברים אלא האותיות הן מציאות
 29 אחרת, נפרדת ושונה לחלוטין.
 30 **אֶף יֵשׁ בְּנֶפֶשׁ של האדם גם**
 31 **דוֹגְמַת אוֹתִיּוֹת הַחֻקִּיקָה** וכשם
 32 שאותיות החקיקות באבן, למשל, הן
 33 מהות אחת עם האבן, כך אותיות
 34 החקיקה שבנפש הן מהות אחת עם
 35 הנפש עצמה, **וְיֵשׁ בְּזֶה כְּמַה**
 36 **מְדַרְגּוֹת**, כפי שממשיך ומפרט. **הַחֵל מִבְּחִינַת מַחֲשָׁבָה עֲלֵאָה**,
 37 דרגה עמוקה ופנימית בנפש האדם הנקראת 'מחשבה עליונה' **דְּהִינּוּ**,
 38 **שְׁחוֹשֵׁב הַשֶּׁכֶל** בחינה שבה האדם חושב על הרעיון עצמו **וְלֹא** חושב
 39 על **הָאוֹתִיּוֹת**, **שֶׁגַם בְּמַחֲשָׁבָה זֶה** בה כוח השכל של האדם עסוק
 40 ברעיון עצמו **יֵשׁ בַּחֲנִינַת אוֹתִיּוֹת (שֶׁהֲרִי אִי-אֶפְשָׁר** לא יכול להיות
 41 **לְגֹי הַשֶּׁכֶל** התגלות של רעיון שכלי כלשהו - **אֶפִּילוּ בְּמַחֲשָׁבָה הַאֲדָם**
 42 **עֲצָמוֹ** גם ללא כל התגלות לזולת - **כָּלִי אוֹתִיּוֹת** שבהם 'מתלבש'
 43 הרעיון), **רַק שֶׁהָאוֹתִיּוֹת** בדרגה זו של 'מחשבה עילאה' **כְּלוּלוֹת**

1 **בְּתוֹךְ הַשֶּׁכֶל מִמֶּשׁ**, **וְאֵינֶן דָּבָר נִפְרָד חוּץ מִהַשֶּׁכֶל** בדרגה זו
 2 המילים שבהם הרעיון 'מלוכבש' הן חלק בלתי נפרד מהרעיון השכלי עצמו
 3 ולא מציאות אחרת, נפרדת (כְּמוֹ) **בְּמַחֲשָׁבָה תַּתְּאָה שְׁיִצְאוּ**
 4 **הָאוֹתִיּוֹת** ונפרדו מהרעיון עצמו **לְהִיּוֹת מוֹרְגָּשׁוֹת בְּפִנְי-עֲצָמָן**
 5 כמציאות אחרת ונפרדת), **אֲלֵא הֵן**
 6 המילים **דָּבָר אֶחָד** מציאות אחת
 7 **עִם הַשֶּׁכֶל**, הרעיון עצמו, **שֶׁהֲרִי**
 8 כאשר האדם עסוק בעיון ברעיון
 9 בדרגה כזו, **אֵינוֹ חוֹשֵׁב כָּלל**
 10 **הָאוֹתִיּוֹת**, האדם לא מודע כלל
 11 למילים שבהם הרעיון 'מלוכבש' **רַק**
 12 **שְׁחוֹשֵׁב הַשֶּׁכֶל מִמֶּשׁ**, הרעיון
 13 עצמו, **אֲלֵא שָׁבוּ** בשכל עצמו
 14 **נִמְצְאוּ וְבוֹ הֵיוּ הָאוֹתִיּוֹת**.
 15 **וְלִמְעֵלָה מְזָה**, בנפש האדם יש
 16 בחינה עמוקה ופנימית עוד יותר בה
 17 האותיות כלולות בשכל עצמו במידה
 18 עמוקה יותר, **כְּפִי שֶׁהָאוֹתִיּוֹת**
 19 **כְּלוּלוֹת בַּשֶּׁכֶל הַנֶּעְלָם** בתוך
 20 הנפש **וְקִדְמוֹת הַשֶּׁכֶל** הדרגה
 21 הראשונה והקדומה ביותר של השכל
 22 שמתגלית מהנפש עצמה **(שְׁלִמְעֵלָה**
 23 **מַשְׁכֵּל הַגִּלּוּי**, כאשר הרעיון כבר
 24 יוד והתגלה בצורה ברורה ומוגדרת),
 25 **שְׁזָהוּ כַח הַמְשַׁכֵּל** כוח הנפש
 26 להשכיל ולהשיג רעיונות שכליים
 27 והכות הוא עניין נעלה ומופשט לגבי
 28 המחשבה והרעיון ברעיון שכלי מוגדר
 29 ובו האותיות לא נחשבות מציאות עוד
 30 יותר מאשר ב'מחשבה עליונה' (ובודאי
 31 הרבה יותר מאשר ב'מחשבה
 32 תחתונה').
 33 ולמעלה מזה, יש דרגה עוד יותר
 34 עמוקה ועוד יותר פנימית בנפש האדם
 35 שבה האותיות הן עוד יותר חלק
 36 ממהות הנפש עצמה ולא מציאות זרה ונפרדת, כפי שממשיך ומפרט.
 37 **וְעַד כְּפִי שֶׁהָאוֹתִיּוֹת הֵן בְּעֵצֶם הַנֶּפֶשׁ**, **שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר⁶**
 38 בחסידות **שֶׁהַנֶּפֶשׁ** עצמה **מְלַאָּה אוֹתִיּוֹת** כאמצעי ביטוי, אבל כפי
 39 שהאותיות הן בעצם הנפש ודאי שאין האותיות מציאות נפרדת וזרה מהנפש
 40 עצמה אלא מהות אחת ממש עם הנפש. **וְהֵן אֶמֶת שֶׁמַּהוּת וְעֲצֻמּוֹת**
 41 **הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ היא לְמַעְלָה מְעֵלָה מִמַּהוּת צוּרַת הָאוֹתִיּוֹת**, גם
 42 בעצם הנפש עצמה יש כמה בחינות, לגבי המידה שבה האותיות הן מציאות
 43 בפני עצמה ועומק ופנימיות הנפש נעלית מאד מכל המושג של צורת האותיות

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהֶעֱנַן בְּזָה, דְּהֵגָה, בְּחִינַת אֱוִיָּה הַחֲקִיקָה לְמַעַלָּה בְּאֱלֹהִים 45
 2 הוּא עֲנֵן הַנּוֹכַח בּוֹהֵר לְגַבִּי תְּחִלַּת הַתְּעוֹרָרוֹת הַרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן לְהַאֲצִיל 46
 3 סְפִירוֹת וּלְבַרְאוֹ עוֹלְמוֹת גְּלִיף גְּלִיפוֹ בְּטְהִירוֹ עֲלֵאָה⁹ חֶקֶק חֲקִיקָה 47
 4 בְּטוֹהַר (הָאוֹר) הָעֲלִיּוֹן. פְּרוּשׁ: 'טְהִירוֹ עֲלֵאָה' הָאֵמֹר בּוֹהֵר עַל הָאוֹר 48
 5 הָאֱלֹהִי הוּא מְלֻשׁוֹן 'כְּעֵצָם 49
 6 הַשָּׁמַיִם לְטְהִירוֹ"¹⁰, לְשׁוֹן אוֹר 50
 7 וְגִילּוֹ דְּהִינּוּ, בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת 51
 8 הָאֲרָה מֵאֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא, 52
 9 הַתְּגַלּוּת שֶׁל הָאוֹר הָאֵינְסוֹפִי הֵלֵא 53
 10 מוּגַבֵּל, וְהַתְּהוּוֹת בְּחִינַת הַפְּתָר 54
 11 'כְּתָר עֲלִיּוֹן' שְׁלֹמֶעֱלָה מֵעֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת 55
 12 (עַל שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת שֶׁבּוֹ בְּחִינַת 56
 13 'אֲרִיף אֲנִפִּין' 'פְּנִים אֲרוֹכוֹת' 57
 14 כְּלוֹמֵר אוֹר וְגִילּוֹ רַב וְאֲרוּךְ' וּבְחִינַת 58
 15 'עֲתִיק יוֹמִין' דְּרַגָּה פְּנִימִית יוֹתֵר 59
 16 בְּכַתְר', שְׁנַעְתָּק וְנִבְדֵּל מִבְּחִינַת 'יוֹם' 60
 17 וְגִילּוֹ) מְהֻאָרָה זֶה, הֵינּוּ הַתְּהוּוֹת 61
 18 הַכְּתָר' מֵהָאֵין-סוֹף נִקְרָא 'גְּלִיף 62
 19 גְּלִיפוֹ', שֶׁהוּא עֲנֵן 63
 20 הַחֲקִיקָה, כְּלוֹמֵר, אוֹפֵן הַתְּהוּוֹת 64
 21 בְּחִינַת הַכְּתָר' מֵהָאֵין-סוֹף הוּא בְּדֶרֶךְ 65
 22 'חֲקִיקָה' לְהוֹרוֹת שְׁבַחֲבִינַת 66
 23 הַכְּתָר מֵתֻאֲחַדֵּת בְּתַכְלִית 67
 24 בְּהַתְּאֲחָדוֹת מוּחַלְטֵת בְּאוֹר-אֵין- 68
 25 סוֹף, וְלִכֵּן נִמְשָׁל אוֹפֵן הַתְּהוּוֹת 69
 26 הַכְּתָר לְחֲקִיקָה, שֶׁהִיא כְּאֵלוֹ 70
 27 אֵין כֵּן בְּמִצִּיאוֹת הוּוֹ שֶׁל אוֹתוֹת 71
 28 חֲקִיקוֹת שׁוֹם דְּכָר נוֹסֵף כֻּלָּל עַל 72
 29 הַדְּבָר שְׁעֲלֵיו הֵן חֲקִיקוֹת, זֹלַת מִלְכָּד 73
 30 הַמְּהוּוֹת שֶׁהִיָּתָה קוֹדֵם 74
 31 הַחֲקִיקָה, וְהֵינּוּ לְפִי שְׁבַחֲבִינַת 75
 32 הַכְּתָר הִיא עֲדִין מְכַלֵּל 76
 33 עוֹלְמוֹת הָאֵין-סוֹף הַכְּרִיאָה 77
 34 נַחֲלָקָת בְּאוֹפֵן כְּלָלִי לְעוֹלְמוֹת הָאֵין- 78
 35 סוֹף, הֵינּוּ עוֹלְמוֹת שֶׁבֵּהֶם הָאוֹר 79
 36 הָאֱלֹהִי הָאֵין-סוֹפִי וְהַכְּלָלִי מוּגַבֵּל 80
 37 מֵאִיר בְּגִלוֹי וְלִכֵּן הַמִּצִּיאוֹת בְּעוֹלְמוֹת 81
 38 אֵלוֹ בְּטֵלָה לְאֱלֹהוֹת בְּבִטּוֹל מוּחַלְט, 82
 39 לְבִין עוֹלְמוֹת וְנִבְרָאִים מוּגַבֵּלִים 83
 40 (בְּמִידָה כּוֹ אוֹ אַחֲרָת) שֶׁבֵּהֶם הָאוֹר 84
 41 הָאֱלֹהִי מֵאִיר רַק בְּמִידָה מְצוּמְצֵמָת 85
 42 וְהַמִּצִּיאוֹת בְּעוֹלְמוֹת אֵלוֹ (בְּכָל עוֹלָם לְפִי עֵינַיִנו) הִיא מִצִּיאוֹת עִם גְּדִירִים 86
 43 מְשֻׁלָּה וְכָלל שֶׁהָעוֹלָם נִחוּת יוֹתֵר, הַבִּטּוֹל לְאֱלֹהוֹת פָּחוּת נִרְגַּשׁ בּוֹ, וְעַל כֵּךְ 87
 44 מְבוֹאֵר כֵּן כִּי מֵאֲחָר שְׁבַחֲבִינַת הַכְּתָר (לְמִירוֹת קִרְבָּתָה לְסִדְרֵי הַשְּׁתַלְשּׁוֹת) שֶׁל 88

1 (כִּי צוּרָה הִיא מוֹשֵׁג שֶׁל צִירוֹ וְהַגְּדָרָה, וְאֵילוֹ עֵצָם הַנֶּפֶשׁ הִיא מְהוּוֹת 'פְּשׁוּטָה' 1
 2 נְעִלִית מְכַל הַגְּדָרָה), כִּי הָאוֹתוֹת שֶׁבְּעֵצָם הַנֶּפֶשׁ הֵן רַק בְּחִינָה 2
 3 אַחֲרוֹנָה שְׂבָה וְאֵילוֹ בְּבַחֲבִינּוֹת הַיּוֹתֵר נְעִלוֹת בְּעֵצָם הַנֶּפֶשׁ אֵין כְּלָל מִצִּיאוֹת 3
 4 שֶׁל אוֹתוֹת, אִף מְכַל-מְקוֹם, עַל-כֵּל-פְּנִים כְּלָל אוֹפֵן הַבְּחִינָה הוּוֹ 4
 5 שֶׁבָּה נִמְצְאוֹת הָאוֹתוֹת הִיא בְּחִינָה 5
 6 אַחֲרוֹנָה שְׂבַמְהוּוֹתָ וְעֲצֻמּוֹתָה 6
 7 שֶׁל הַנֶּפֶשׁ עֲצֻמָּה מְמֻשׁ, וְלֹא 7
 8 תּוֹסֶפֶת מְהוּוֹת אַחֲרָת הַנֶּפֶשׁ 8
 9 מֵהַנֶּפֶשׁ עֲצֻמָּה. וְהָרִי זֶה אוֹפֵן 9
 10 הַהַתְּאֲחָדוֹת שֶׁל הָאוֹתוֹת עִם עֵצָם 10
 11 הַנֶּפֶשׁ עֲצֻמָּה כְּמֻשָׁל אוֹתוֹת 11
 12 גְּשִׁמּוֹת הַחֲקִיקוֹת בְּאֵבֶן 12
 13 טוֹבָה' גְּשִׁמִּית, שֶׁהָאֵבֶן טוֹבָה' 13
 14 מִצַּד עֲצֻמָּה 'פְּשׁוּטָה' 14
 15 בְּתַכְלִית לֹא מוּגַדֵּרָת בְּשׁוֹם הַגְּדָרָה 15
 16 כְּלָל, וְלִמְעַלָּה מִתְּמוֹנָת צוּרָה שֶׁל 16
 17 אוֹתוֹת, וְכִשְׁחֻקְקִים כֵּה בְּאֵבֶן 17
 18 הַטּוֹבָה אוֹתוֹת נְחֻשָׁף קֶצֶת 18
 19 הָעֵצָם הַפְּשׁוּט וְהוּא מְקַבֵּל צוּרָה 19
 20 מְסוּיֵמָת וְכִבֵּר אֵינוֹ עֵצָם פְּשׁוּט וּמֵאִיר 20
 21 בְּאוֹתָה מִידָה שֶׁהִיא לְפָנֵי שְׁנַחֲקוֹ בּוֹ 21
 22 אוֹתוֹת, אֲמָנָם מְכַל-מְקוֹם אֵין 22
 23 כֵּן מְהוּוֹת אַחֲרָת כּוֹ' וְלִמְרוֹת 23
 24 הַשְּׁחֻקְקָה פְּעֵלָה שִׁנּוּי מְסוּיֵם בְּאֵבֶן, 24
 25 הָאוֹתוֹת הֵן מְהוּוֹת אַחַת מִמֶּשׁ עִם הָאֵבֶן 25
 26 עֲצֻמָּה, וְלֹא מִצִּיאוֹת נִפְרָדָת. 26
 27 וְעַל-פִּי מֵאֵמֵר רַז"ל⁷ בְּסִפְר 27
 28 הַזוֹהַר תְּלַת קְשָׁרִין אֵינוּן, 28
 29 קוֹדֶשׁ-בְּרִיךְ-הוּא וְאוֹרִיתָא 29
 30 וְיִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל מִתְּקַשְׁרָאן 30
 31 בְּאוֹרִיתָא וְכוּ', שְׁלוֹשָׁה קְשָׁרִים 31
 32 הֵם, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהַתּוֹרָה 32
 33 וְיִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל מִתְּקַשְׁרִים בְּתוֹרָה, 33
 34 הָרִי כֶּשֶׁם שְׁבַתּוֹרָה יֵשׁ שְׁתֵּי 34
 35 הַבְּחִינּוֹת הָאֵמֹרוֹת דְּאוֹתוֹת 35
 36 הַכְּתִיבָה וְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה, 36
 37 שֶׁהוּא עֲנֵן תּוֹרָה-שְׂבַכְתָּב 37
 38 שְׁנַתְּלַבְּשָׁה בְּאוֹתוֹת הַכְּתָב 38
 39 בְּדִיו עַל הַקְּלָף, בְּאוֹתוֹת 39
 40 הַכְּתִיבָה, וְהָאוֹתוֹת שְׂבַלּוּחוֹת 40
 41 (מִכְּתָב אֱלֹקִים, חֲרוֹת עַל 41
 42 הַלּוּחוֹת⁸), בְּאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת 42
 43 דְּאוֹתוֹת הַכְּתִיבָה וְאוֹתוֹת הַחֲקִיקָה בְּכָל נֶפֶשׁ אֱלֹקִית, וְגַם 43
 44 לְמַעַלָּה בְּאֱלֹהוֹת עֲצֻמּוֹ, כְּפִי שְׁמֻשִׁיךְ וּמִפְּרֹט. 44

(7 ראה זח"ג עג, א. 8) ע"פ תשא לב, טז. 9) זח"א טו, א. 10) משפטים כד, י.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 העולמות המוגבלים) היא חלק מעולמות האין-סוף, הרי ההתהוות שלה היא
2 בבחינת 'אותיות החקיקה', כאמור. **מֵה־שְׁאִינְךָ הַתְּהוּת עֶשֶׂר**
3 **סְפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת, חֲכֵמָה וְחֶסֶד כּו',** שהם דרגות עם 'ציור'
4 והגדרה, **הָרִי בִּינוֹן שְׁאוּר־אֵין־סוֹף** האור האלוהי הבלתי־גבול **לְאוֹ**
5 **מִכָּל אֵינוֹן מֵדוֹת אֵיהוּ**
6 **כָּלֵל¹¹,** הוא איננו מוגדר ו'מצויר'
7 בכל המידות הללו כולו, אלא נעלה
8 ומופשט מהן, כנאמר ב'פתיח אליהו'
9 **לְךָ נִמְשְׁלוּ** עשר הספירות והדרך
10 בה נתהוו **לְאוֹתֵיךָ הַכְּתִיבָה,**
11 **שֶׁהִדְיוֹ הוּא דְבָר זָר,** מהות
12 אחרת ושונה לחלוטין ביחס לקלף רק
13 **שֶׁנִּתְאַחַד עִם הַקְּלָף.**
14 **וְעַל־דֵּרֶךְ־זֶה בְּנִשְׁמוֹת**
15 **יִשְׂרָאֵל, שֶׁשְׂרָשׁ הַנִּשְׁמָה**
16 **לִמְעַלָּה בְּאִלְקוֹת הוּא בְּכַחֲבִינַת**
17 **הַמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה,** בדרגה הכי
18 גבוהה ונעלית שבה (לא רק
19 **בְּחִינַת מְחַשְׁבָּה עֲלֵאָה,** מחשבה
20 עליונה, **בְּחִינַת בִּינָה** של עולם
21 האצילות, **אֲלָא בְּחִינַת מְחַשְׁבָּה**
22 **סְתִימָאָה** מחשבה סתומה ונעלמת
23 **שֶׁלְמַעַלָּה מִחֲכֵמָה וּבִינָה**
24 **דְּאֲצִילוֹת** שהם מחשבה כפי שבאה
25 באופן גלוי ומוגדר, אלא זוהי מחשבה
26 סתומה שלמעלה מגילוי, **בְּחִינַת**
27 **גְּלִיף גְּלִיפוֹ בְּטִהֲרִירוֹ**
28 **עֲלֵאָה,** וכשם שהשורש העליון של
29 הבריאה והתהוות הכתר הם באופן של
30 'חקיקה', כך גם לגבי שורש הנשמות
31 ואופן התהוות הנשמות. **שֶׁעַל זֶה עַל**
32 **הַתְּהוּת הַנִּשְׁמָה מְשׁוּרֶשֶׁה הָעֲלִיּוֹן**
33 **בְּמַחֲשֶׁבֶת הָעֲלִיּוֹנָה נֶאֱמַר¹² וְנִשְׁמָה**
34 **שֶׁנִּתְתָּ בִּי טְהוּרָה הִיא,**
35 **שֶׁנִּמְשְׁבָּה מִבְּחִינַת טְהִירוֹ**
36 **עֲלֵאָה)** הוא ענין אותיות
37 **הַחֲקִיקָה,** וכפי שִׁירְדָּה הנשמה
38 **לְמִטָּה** לעולם הזה ונתלבשה בגוף
39 גשמי שהם מהות שונה ממהות
40 הנשמה **הָרִי הִיא הַנִּשְׁמָה בְּכַחֲבִינַת**
41 **אוֹתֵיךָ הַכְּתִיבָה.**
42 **וְזֵהוּ "בְּחֻקֵּי תִלְכוּ"¹³ שֶׁעֲנִין הַחֲלִיכָה**
43 **בְּלִתֵּי שִׁיעוֹר וְגָבּוּל בְּכַחֲבִינַת אֵין־סוֹף** התקרבות לאלוקות באופן

אין סופי ולא רק בשיעור מוגבל (**שְׁזֵהוּ אֲמִתִּית עֲנִין הַחֲלִיכָה** הליכה
אמיתית היא הליכה שאין לה גבול, כי כל עוד ההליכה מוגבלת היא לא
התקדמות אמיתית ביחס למצב הקודם) **הוּא בְּכַחֲבִינַת הַחֲקִיקָה**
דְּרֻקָא, שְׁזֵהוּ מִדְּרַגַּת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁשְׂרָשׁם ומקורם באלוקות
מִבְּחִינַת אוֹתֵיךָ הַחֲקִיקָה
(בְּנִזְכָּר לְעִיל), וְלִכֵּן נִקְרְאִים
נשמות ישראל העובדים את ה' ללא
גבול ושיעור **בְּשֵׁם מְהֻלָּכִים,**
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב¹⁴ בְּנִבְאוֹת זְכוּרִיָּה
בְּדַבַּר ה' לַיהוֹשֻׁעַ חֶהֱן הַגִּדּוּל וְנִתְתִּי
לְךָ מְהֻלָּכִים בֵּין הָעוֹמְדִים
הָאֵלֶּה, וְהִינוּ, שֶׁמְלֻאָכִים
(שֶׁשְׂרָשׁם בְּאִלְקוֹת מִבְּחִינַת
אוֹתֵיךָ הַדְּבּוּר, שֶׁהֵם בְּדוּגְמַת
אוֹתֵיךָ הַכְּתִיבָה, כמבואר לעיל
בְּתַחֲלִיל הַמַּאמֵר) נִקְרְאִים
"עוֹמְדִים", כלומר, נמצאים תמיד
באותה דרגה, **דָּאָף שָׂגַם**
בְּמֻלְאָכִים יִשְׁנוּ עֲנִין שֶׁל
עֲלֵיָה מִדְּרַגָּה לְדְרַגָּה, וְכֵמוֹ
שֶׁכְּתוּב גְּבִי מְלֻאָכִים "וְעוֹף
יְעוֹפֵף"¹⁵, שִׁיכּוּלִים לְעוֹף
וְלַעֲלוֹת בְּעִילוֹי עַד רוּם
הַמַּעֲלוֹת¹⁶, עד לדרגות גבוהות
ביותר, ואם כן לכאורה גם המלאכים
הם 'מהלכים', בכל זאת המלאכים
נקראים 'עומדים' כי **הָרִי זוֹ** העלייה
וההתקדמות של המלאכים מדרגה
לדרגה **עֲלֵיָה שֶׁבְּעֵרְךָ**
וּבְהִדְרָךְךָ, עלייה והתקדמות רק
יחסית לדרגה הקודמת שלהם **וְלִכֵּן**
נִקְרְאָת עֲלֵיָה והתקדמות זו **בְּשֵׁם**
'עֲמִידָה' לְגַבֵּי אֲמִתִּית עֲנִין
הַחֲלִיכָה שֶׁהוּא בְּכַחֲבִינַת בְּלִי־
גָּבּוּל¹⁷, עלייה ללא כל יחס
והשוואה לדרגה הקודמת, **שֶׁשְׂרָשׁ**
דְּרֻקָא בְּנִשְׁמוֹת מִצַּד שְׂרָשׁן
בְּכַחֲבִינַת אוֹתֵיךָ הַחֲקִיקָה¹⁸,
כיוון שהשורש של הנשמות למעלה
באלוקות ואופן התהוות הנשמות הוא
ב'אותיות החקיקה' והן דבר אחד ממש
עם האין־סוף והבל־גבול האמיתי, יש לנשמות את הכוח להתעלות בעליות
עד אין סוף **וְלִכֵּן עֲלֵיתָן הִיא בְּכַחֲבִינַת בְּלִי גָּבּוּל,** עד אין סוף

(11) תקו"ז בהקדמה (יז, ב. 12) ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ס, ב. 13) בהבא לקמן - ראה גם לקו"ש ח"י ע' 334 ואילך (ממאמר זה). (14) זכרי' ג, ז. (15) זח"א מו, ב. (16) לקו"ת שמיני יח, ד. (17) ראה ד"ה צאינה וראינה תר"ס. ובכ"מ. (18) ראה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עצמו, עד כדי כך שיהיו לאחדים ממש במקורן ושרשן כפי
 2 שחקוקות באור אין-סוף מתחילת התהוותן.
 3 (ג) ומוסיף ב'לקוטי תורה'¹⁹ במאמר זה לבאר המשך הכתוב
 4 ("אם בחקתי תלכו") ואת מצותי תשמרו": אבל מחמת
 5 גשמיות הגוף, לא תעמוד
 6 ולא תקום הנקיקה וההילוף
 7 הנה ("בחקתי תלכו") כיוון
 8 שהנשמה מלובשת בגוף גשמי,
 9 ההתקרבות של הנשמה לאלוקות
 10 וההתעלות שלה עד אין-סוף הנקראת
 11 'חקיקה' וה'הליכה' ומרומזת בכתוב
 12 'אם בחוקתי תלכו', כמבואר לעיל, לא
 13 יכולה להיות בלתי שמירת פלי,
 14 ללא כלי שמכיל ושומר ואשר על-
 15 ידי פלי זו תפוזן ה'חקיקה'
 16 ו'ההליכה' לעד ותתקיים לנצח ולא
 17 תחלוף לאחר זמן קצר, על פן
 18 נאמר אחר-זה לאחר "אם
 19 בחוקתי תלכו" ובהמשך לכך "ואת
 20 מצותי תשמרו", כי רמ"ח
 21 מצות-עשה הן כדברי הוזהר,
 22 רמ"ח אברין דמלכא²⁰, אברי
 23 המלך, ומשמעות הדברים היא כמו
 24 האבר בגוף האדם שהוא פלי
 25 אשר בו נמשך חיות ממקור
 26 החיות הנפשית אשר שורה
 27 במח ומתפשטת לכל האברים, וכן
 28 המצוה היא פלי להמשכת
 29 אורו ותברך וכל מצווה ממיסכה
 30 אור אלוקי מלמעלה למטה ומביאה
 31 אורו לידי גילוי.
 32 ויש לקשר זה עם המבאר
 33 ב'לקוטי תורה' בהתחלת
 34 ספר ויקרא²¹ [כמנהג ישראל
 35 לקשר סיום כל ספר עם
 36 תחלתו, כיון שנועץ סופן
 37 בתחלתו²² ואכן קיים קשר מהותי
 38 פנימי בין סוף הדבר לתחילתו].
 39 בענין אתערותא-דלעילא
 40 התעוררות מלמעלה, מצד האלוקות
 41 להאיר לאדם למטה ואתערותא-
 42 דלתתא התעוררות מלמטה, מצד

האדם, להתעלות ולהתקרב לאלוקות שפאשר יש אתערותא-
 דלעילא שנמשכת מלמעלה, וכתוצאה מכך האדם מתעורר
 ב'אתערותא דלתת' הנה במעט זמן בתוך זמן קצר יכלה פת
 התעוררות זאת והשפעתו תפוג, וגם פאשר נתעורר נפשו מזה
 וה'אתערותא דלעילא' פעלה באדם
 התעוררות, הנה יוכל להיות
 חולף ועובר ההתפעלות,
 ואין לה קיום, כי בהסתלק
 הארה עליונה זו שאינה
 מאירה רק בעת רצון מיוחדת
 ולא תמיד, אזי הנה פלא הנה
 ההתפעלות, מאחר שלא
 היתה רק בסבת הארה
 עליונה אבל היא לא חוללה שינוי
 מהותי באדם עצמו, לכן בהסתלק
 האור שנמשך והאיר מלמעלה
 בטלה האהבה שנסתעף
 ממנה בעקבות ההתעוררות.
 והעצה לזה למנוע מצב בו
 ההתפעלות וההתעוררות בעקבות
 'אתערותא דלעילא' תחלוף לאחר זמן
 קצר, שפאשר יש עת רצון
 שנמשך מלמעלה התעוררות
 להעיר את נפש האדם,
 וההמשכה וההתעוררות היא מצד
 מעלה וסגולה של הזמן אך לא
 בעקבות פעולה של האדם, הנה
 תכף ומיד עם תחילת ההתעוררות
 שבאה מלמעלה, יתחיל האדם
 לעורר אתערותא-דלתתא מצד
 עצמו, ואזי יהיה דבר המתקיים
 (ועל-דרך-זה מבואר גם
 ב'לקוטי תורה' בפרשתנו
 (סוף ספר ויקרא),
 שהחקיקה וההילוף של הנשמה
 שמצד שרש הנשמה שהוא
 בבחינת 'אוחיות החקיקה' הוא על-
 דרך הענין דאתערותא-
 המתקיים (ועל-דרך-זה ב'לקוטי תורה' בפרשתנו (סוף ספר ויקרא),
 שהחקיקה וההילוף שמצד שרש הנשמה הוא על-דרך הענין דאתערותא-

המשך תרס"ו ע' תפט ואילך. ע' תצט ואילך. (19 מה, ג. מז, א. 20) ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א). תניא פ"ד. רפכ"א. ועוד.
 (21 ב, ב ואילך. 22) ספר יצירה פ"א מ"ז.

שבת פרשת בחוקותי, מברכים החודש סיון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְלַעֲיֵלָא כְּתוּצָא מִכַּךְ שׁוּוּהוּ שׁוֹרֵשׁ הַנְּשֵׁמָה לַמַּעֲלָה, וְהַעֲבֹדָה דְקִיּוּם
 2 הַמְצֹזוֹת שֶׁהִיא בְּדוֹגְמַת שְׁמִירַת כְּלֵי שְׁעַל-יְדֵי-זָה תַכּוֹן
 3 הַהֲתַעֲוֹרוֹת לְעַד וְלֹא תַחֲלוּף, הִיא עַל-דֶּרֶךְ הַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַתְמָא
 4 מִצַּד הָאֲדָם שְׁפּוּעֵלַת שֶׁהַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַעֲיֵלָא תַהֲיָה דְכָר
 5 הַמְתַקֵּים, כַּמְבֹאֵר (לַעֲלִי).
 6 (ד) וּבְעוֹמָק יוֹתֵר יֵשׁ לּוֹמֵר, דְלַעֲיֵלָא, וְהַעֲבֹדָה דְקִיּוּם הַמְצֹזוֹת שֶׁהִיא בְּדוֹגְמַת
 7 שְׁעִנְיָן "מְצֹזוֹתֵי תְשֻׁמְרוֹ" הוּא 2 שְׁמִירַת כְּלֵי שְׁעַל-יְדֵי-זָה תַכּוֹן לְעַד, הִיא עַל-
 8 לֹא רַק שְׁמִירַת כְּלֵי כָלִי הַמְכִיל 3 דֶּרֶךְ הַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַתְמָא שְׁפּוּעֵלַת
 9 וְשׁוּמֵר שְׁעַל-יְדֵי-זָה תַכּוֹן לְעַד 4 שֶׁהַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַעֲיֵלָא תַהֲיָה דְכָר הַמְתַקֵּים.
 10 תַּחֲקִים לַנְּצַח הַתַּקִּיקָה וְהַיְלִוּף
 11 שֶׁהִיא הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל 'אִם בַּחֲקוּתֵי
 12 תִּלְכוּ, אֲלֵא עוֹד זֹאת, שְׁעַל-יְדֵי
 13 עֲנִין הַעֲבֹדָה שֶׁהָאֲדָם עוֹבֵד אֶת ה'
 14 ("מְצֹזוֹתֵי תְשֻׁמְרוֹ") בְּאִים
 15 לְמַדְרָגָה נְעִלִית עוֹד יוֹתֵר גַּם
 16 אֲפִילוֹ מַעֲנֵן הַתַּקִּיקָה שֶׁמִּצַּד
 17 שְׂרֵשׁ וּמְקוֹר הַנְּשֵׁמָה
 18 (כְּדַלְקָמֶן). וְזָהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי
 19 לְכֹן שֶׁהַסֵּדֵר בַּתּוֹרָה הוּא
 20 שֶׁתַּחֲלָה נֶאֱמַר "בְּחֻקֵּי
 21 תִּלְכוּ", וְאַחֲרֵיכֵן נֶאֱמַר
 22 "מְצֹזוֹתֵי תְשֻׁמְרוֹ", כִּי
 23 שְׂוָהִי "מִצְוֵי תְשֻׁמְרוֹ" מְדַרְגָּה
 24 נְעִלִית יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר "בַּחֲקוּתֵי
 25 תִּלְכוּ", בְּבַחֲבִינַת "מַעֲלִין
 26 כְּדַלְקָשׁ" 23 וְאַחֲרֵי שֶׁהָאֲדָם הִגִּיעַ
 27 לַמְדִּירֵגַת "בַּחֲקוּתֵי תִּלְכוּ" הוּא
 28 מֵתַעֲלָה יוֹתֵר וּמִגִּיעַ לַמְדִּירֵגַת "מִצְוֵי
 29 תְשֻׁמְרוֹ", כִּפִּי שִׁיתְבָּאֵר לַהֲלֵן.
 30 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה בְּעִנְיָן אֲתַעֲרוּתָא
 31 דְלַעֲיֵלָא וְאֲתַעֲרוּתָא-דְלַתְמָא,
 32 וּגַם בְּעִנְיָן זֶה סוֹד הַדְּבָרִים שֶׁתַּחֲלִי
 33 יֵשׁ הַתַּעֲוֹרוֹת מִלְּמַעַל וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ
 34 הַתַּעֲוֹרוֹת מִלְּמַטָּה הוּא מִשּׁוֹם
 35 שֶׁבַּהֲתַעֲוֹרוֹת מִלְּמַטָּה יֵשׁ עֲלֵיהֶן וְיִתְרוֹן
 36 לְגַבֵּי הַהֲתַעֲוֹרוֹת מִלְּמַעַל שְׁפּוּעֵלַת
 37 הַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַתְמָא הִיא לֹא
 38 רַק שֶׁהַאֲתַעֲרוּתָא-דְלַעֲיֵלָא
 39 תַהֲיָה דְכָר הַמְתַקֵּים וְאִם כֵּן
 40 הַאֲתַעֲרוּתָא דְלַתְמָא הִיא דְרָגָה יוֹתֵר
 41 נְמוּכָה מֵהַאֲתַעֲרוּתָא דְלַעֲיֵלָא וְאִינָה
 42 אֲלֵא כָלִי לְשֹׁמֵר אוֹתָהּ, אֲלֵא עוֹד

(23 ברכות כח, א. וש"נ. 24) ראה לקו"ת שה"ש כג, ד ואילך. וראה לקו"ת ויקרא שם. ועוד. 25) מיכה ז, יח. 26) ראה לקו"ת תזריע (כ, ב) ושה"ש (כב, ג. כג, ד ואילך) - דהא תעדל"ע הנמשכת ע"י אתעדל"ת היא מבחי' פנימית יותר, ולכן עי"ז דוקא "יולדת זכר" - אה"ר דוקא. וראה לקו"ת ויקרא שם ג, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וממשיך ומבאר בפרטיות יותר את מעלת האתערותא דלתתא לגבי האתערותא
2 דלעילא.
3 (ה) וַיִּבְכְּ בַּהֲקָדִים הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה בְּסִיּוּם פְּרָשְׁתָּנוּ²⁷
4 פרשת בחוקתי (שְׁזָהוּ גַם סִיּוּם סֵפֶר וַיִּקְרָא) בְּפִרוּשׁ מֵאֲמַר
5 רַב־נֹלָם²⁸ "דַּע מֵאִין בָּאת וּלְאֵן
6 אַתָּה הוֹלֵךְ", שְׁשָׂרְשׁ הַנְּשָׂמָה
7 המקור שלה בלוקות ("מֵאִין"
8 בָּאת") הוּא מִבְּחִינַת אֵין,
9 דְּהִינּוּ בְּחִינַת הַחֲכָמָה האלוקית
10 העליונה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב²⁹
11 וְהַחֲכָמָה מֵאִין תִּמְצָא. "וּלְאֵן
12 אַתָּה הוֹלֵךְ", "אֵן נּוּפֵל עַל
13 מְקוּם מְסִיּוּם, כְּמוֹ אָנָּה פְּנִיד
14 מוּעֲדוֹת³⁰, אָנָּה אַתָּם
15 הוֹלְכִים, וְהִינּוּ וּלְכֵן הִיעֵד שְׂאֵלֵי
16 האדם הולך נקרא "אֵן" שמשמעותו
17 כִּי עָקַר הַגְּמוּל הַשֶּׁכַר עַל לִימוּד
18 התורה וקיום המצוות הוּא בְּתַחֲנִית
19 הַמַּתִּים שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָזֶה
20 בְּמְקוּם גְּשָׂמִי. וְלִכְאוּרָה
21 תְּמוּהָ, שְׁשָׂרְשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא
22 "מֵאִין" - חֲכָמָה אֱלוּקִית עֲלִיוֹנָה,
23 וְהוֹלֵךְ "לְאֵן" - מְקוּם גְּשָׂמִי
24 והרי הגשמיית נחותה לאין שיעור
25 לגבי האלוקות הרוחנית, ואין יתכן
26 שהשורש הוּא רוחנית נעלית, והיעד
27 והמטרה היא מְקוּם גְּשָׂמִי [וְהִינּוּ,
28 שְׁהִירֵי יְדוּעַ שְׁיִרִידַת הַנְּשָׂמָה
29 ממקורה ושורשה למעלה באלוקות
30 בעולם הזה ולגוף גשמי היא
31 לְצוּרָף עֲלֵיָהּ, כִּי שִׁבְסוּפוֹ שֶׁל
32 דָּבָר תַּחְעֵלָה לִמְצַב נַעֲלָה יוֹתֵר מִכִּפֵּי
33 שהייתה לפני הירידה, וְאִיךְ יִתְכַּן
34 שְׁלֹאֲחֵרֵי הִירִידָה מִבְּחִינַת
35 'אֵין' (שְׂרֵשׁ הַנְּשָׂמָה) יִהְיֶה
36 הַשְּׂכָר (הַעֲלִיָּה) שֶׁל הַנְּשָׂמָה
37 בְּבְחִינַת 'אֵן', בְּחִינַת מְקוּם,
38 שְׁלִמְטָה מִבְּחִינַת 'אֵין' והרי
39 הַשֶּׁכַר צָרִיךְ לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם לִמְצַב
40 נַעֲלָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הַמְצַב שֶׁבוּ הִיָּה לִפְנֵי הַעֲבוּדָה]. אֶלָּא כִּי זֶהוּ עַל-יָדֵי
41 גְלוּי אֹר-אֵין-סוֹף, דְּקַמְיָה שֶׁלִּפְנֵי רוּחְנִיּוֹת וְגְשָׂמִיּוֹת שְׁוִין,

עַל כֵּן יִהְיֶה הַגְּלוּי בְּגִשְׂמִיּוֹת עוֹלָם הָזֶה, "דִּירָה
בְּתַחְתּוֹנִים" כְּמֵאֲמַר חֲכְמֵינוּ ז"ל שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'נְתַאֲוָה' שְׂרוּקָא
הָעוֹלָם הוּא הַגְּשָׂמִי הַתַּחְתּוֹן יִהְיֶה לוֹ 'דִּירָה' וּמְקוּם רֵאִי לְהִשְׂרָאָת וּגִילוּי
אֱלוּקוֹת.
וְזֶהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי בַּהֲמִשָּׁךְ דְּבִרֵי
הַמִּשְׁנָה "דַּע מֵאִין בָּאת וּלְאֵן אַתָּה
הוֹלֵךְ", וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עֲתִיד
(לִיתֵן דִּין וְחִשְׁבוֹן) כּו', בְּחִינַת
"מִי בְּרָא אֱלֹהִים"³¹, זֶהוּ
בְּחִינַת גְּבוּהָ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב³²
מִי יִתֵּן כּו' וְהִינּוּ בְּחִינַת
'עֲתִיקָא קְדִישָׁא' 'עֲתִיק' יוֹמִין
שֶׁהוּא הַבְּחִינָה הַפְּנִימִית בִּכְתוּר עֲלִיוֹן
כְּמֵבֹאֵר לְעִיל כּו', וְאִם כֵּן "לִפְנֵי מִי
אַתָּה עֲתִיד" מְדַבֵּר בְּעִלְיָה נּוּסַפְתָּ,
לְבַחֲנִית "עֲתִיק", לְמַעֲלָה מִבְּחִינַת
"וּלְאֵן אַת הוֹלֵךְ", עֲשִׂיתָ הָעוֹלָם
הַגְּשָׂמִי לְדִירָה לְאֱלוּקוֹת, שְׁהִיא עֲלִיָּה
לְגַבֵּי בְּחִינַת "מֵאִין בָּאת", שׁוֹרֵשׁ
הַנִּשְׁמָה לְמַעֲלָה.
וְהִעֲנִין בְּזֶה, שְׂדוּקָא בְּעֲבוּרַת
הָאָדָם נְשָׁלְמַת כּוֹנֵת הַעֲצָמוֹת
הַכוּוֹנָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ
(שְׁלִמְעֵלָה בְּאֵין-עֲרוּף לְאָל כֹּל
יַחַס וְהַשׁוּאָה מִבְּחִינַת הָ'אֵין'
דְּחֲכָמָה שְׁהִיא דְּרוּגָה נְמוּכָה יַחֲסִית
לְעֲצָמוֹת) כְּדַבְּרֵי הַמְדַרֵּשׁ
שְׁ"נְתַאֲוָה³³ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעַצְמוֹ לְהִיּוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה
בְּתַחְתּוֹנִים"³⁴, שֶׁהַעוֹלָמוֹת
הַתַּחְתּוֹנִים, וּבִמְיֻתָד הָעוֹלָם הַזֶּה
הַגְּשָׂמִי שֶׁאֵין תַּחְתּוֹן לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, יִהְיֶה
'דִּירָה', מְקוּם מְתַאִים וְרֵאִי, לְהִשְׂרָאָת
הַשְּׂכִינָה וּגִילוּי אֱלוּקוֹת, "נְתַאֲוָה"
דִּיקָא, וְחֲכְמֵינוּ ז"ל דִּיִּיקוּ וְאִמְרוּ
שֶׁרְצוֹן זֶה נִקְרָא 'תַּאוּוָה', רְצוֹן עֲמוּק
וּפְנִימִי לְמַעֲלָה מִבְּחִינַת הַחֲכָמָה,
שְׁזָהוּ גַם מָה שְׁכָתוּב
בְּלִקְוֵי תוֹרָה הַנִּזְכָּר בְּפִירוּשׁ
דְּבִרֵי הַמִּשְׁנָה "וּלִפְנֵי מִי אַתָּה עֲתִיד לִיתֵן דִּין וְחִשְׁבוֹן", כְּמֵבֹאֵר לְעִיל, שֶׁמִּי
הִיא דְּרוּגָה גְּבוּהָה בִּיּוֹתֵר "וְהִינּוּ בְּחִינַת עֲתִיקָא קְדִישָׁא כּו'",

(27) נ, ד. (28) אבות רפ"ג. (29) איוב כח, יב. (30) יחזקאל כא, כא. (31) ישעי' מ, כו. (32) ואתחנן ה, כו. (33) ראה תנחומא נשא טו. פרשתנו ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ל. ובכ"מ. (34) וכידוע שכוונה זו היא בעצמותו ית' למעלה מכל טעם - ראה המשך תרס"ו ס"ע ז' ואילך. ובארוכה לקו"ש ח"ו ע' 21 ואילך. (35) ראה בארוכה שיחת ש"פ וישב תשל"ז.

שבת פרשת בחוקותי, מברכים החודש סיון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בחינת 'עתיק' יומין שהיא החלק הפנימי והעמוק של מדרגת ה'כתר', פי
2 'עתיק' הוא בְּחִינַת הַתַּעֲנוּג שְׁלֹמֶעֱלָה, "נְתָאוּה" 35, כשם
3 שבאדם יש כוחות 'פנימיים' שהם השכל והרגש, ויש כוחות 'מקיפים' נעלים
4 יותר שהם כוח הרצון וכוח העונג בנפש, כך גם למעלה יש, רצון ועונג
5 שלמעלה מהמוחין והמידות. והעונג,
6 שהיא הדרגה שבה נאמר 'נתאוה'
7 הקדוש-ברוך-הוא שתהיה 'דירה'
8 בתחתונים' הוא בחינת 'עתיק'
9 שלמעלה מהחכמה. וְכִיּוֹן
10 שְׁהַעֲבֹדָה דְעֲשִׂית "דִּירָה"
11 בַּתְּחִינִים" היא בְּחִינַת
12 'אָן', מְקוֹם גִּשְׁמֵי דְוָקָא, כי
13 זהו הרצון העליון שכוננה עליונה זו
14 תתמלא דוקא במקום מסוים, עולם
15 הזה הגשמי, הַנְּהָה גַם שְׂכַר
16 הַעֲבֹדָה תְּחִיַּת הַמַּתִּים הוּא
17 בְּבְחִינַת מְקוֹם גִּשְׁמֵי ("לֶאֱן
18 אַתָּה הוֹלֵךְ"), פִּדְוֵעַ שְׁהַשְׂכַּר
19 הוּא בְּמְקוֹם הַעֲבֹדָה בְּמִקוֹם
20 שבו נעשתה העבודה, שם ניתן השכר.
21 וְזֶהוּ גַם הַבְּאוּר בְּמַעֲלַת
22 אֲתַעְרוּתָא-דְלִתְמָא הַתְּעוּרוֹת
23 מלמטה מצד האדם (אפילו לגבי
24 'אתערותא' דלעילא' שבאה מלמעלה),
25 שְׁפוּעֵלַת גַם בְּעֲנַיִים שְׁהֵם
26 מְצַד "כִּי חֲפִץ חֶסֶד הוּא"
27 ואינם תלויים כלל בעבודת האדם,
28 לכאורה אין בכוחה של 'אתערותא'
29 דלתתא' לפעול ולהשפיע בדרגה זו,
30 אלא שְׁזָהוּ לְפִי שְׁעֵבֹדַת הָאָדָם
31 מְגַעַת לְמַעְלָה גַם מִבְּחִינַת
32 "כִּי חֲפִץ חֶסֶד הוּא", כִּי כָּל
33 הַהִמְשָׁכוֹת מִלְּמַעְלָה כּוֹלֵל גַם
34 הַהִשְׁפָּעָה וְהַהִמְשָׁכָה מִבְּחִינַת "כִּי חֲפִץ
35 חֶסֶד הוּא" הֵן בְּחִינַת אִוְרוֹת
36 וְגִלְוִיִּים הַמִּתְפַּשְׁטִים וּמִתְגַּלִּים
37 מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, מְקוֹר
38 הָאוֹר, וְאֵם כֵּן גַם הָאִרוֹת הַנוֹבְעוֹת
39 מִדְּרָגוֹת גְּבוּהוֹת בְּיִתְרָה הֵם רַק הָאֵרֶה
40 וְלֹא גִלְוֵי שֶׁל הַעֵצֵם עֲצֻמוֹ, וְאֵלּוּ
41 בְּעֵבֹדַת הָאָדָם מִתְבַּטְּאוּ וּבֵאֵה
42 לִידֵי גִלְוֵי וְנִשְׁלַמְת פְּנוֹת הַעֲצָמוֹת, הַמְטֵרָה וְהַתְּכִלִּית שֶׁבְּבִירָאָה שֶׁמְצַד
43 הַעֲצָמוֹת' שְׁלֹמֶעֱלָה אֶפִּילוּ מֵאֲתַעְרוּתָא-דְלֵעִילָא שְׁמְצַד "כִּי

44 חֲפִץ חֶסֶד הוּא" ואת המטרה והכוונה של ה'עצמות' אפשר למלא
45 ולהשלים דווקא ב'אתערותא דלתתא, כמבואר לעיל.
46 וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם שְׁ"אָדָם רוּצָה בְּקַב שְׁלוֹ" 36, אמרו חכמינו
47 ז"ל בגמרא 'אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו', כלומר אדם
48 מעדיף כמות קטנה שהוא עצמו עמל
49 בה מאשר לקבל כמות גדולה משל
50 חברו (במקור מדובר במי שהפקיד
51 אצל חברו פירות, ונאמר במשנה
52 שהשומר לא יגע בפירות ולא ימכור
53 אותם, למרות שיש חשש שירקיבו
54 והכמות תפחת, כפירוש רש"י בגמרא
55 שם בדיבור-המתחיל בקב שלו:
56 "חביבה עליו על ידי שעמל בהן, וקב
57 שישאר לו מהם הוא רוצה יותר
58 מתשעה קבין של אחרים שייקח
59 בדמיהן אם ימכרם"), הִינְנו
60 שְׁהֲרָצוֹן וְהַתַּעֲנוּג (שהוא
61 פְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן שֶׁכֵּן הַעוֹבְדָה
62 שאדם מתענג מדבר מסוים היא הגורם
63 לכך שירצה בו) 37 שֶׁל הָאָדָם הוּא
64 בְּדָבָר שְׂבָא עַל-יְדֵי עֲבֹדָה
65 וְיִגִיעָה דְוָקָא, כִּי פְּנוֹת
66 הַעֲצָמוֹת ("נְתָאוּה" כו')
67 מִתְבַּטְּאוּ וּבֵאֵה לִידֵי גִלְוֵי וְנִשְׁלַמְת
68 דְוָקָא בְּעֲנַיִים שְׂבָאִים עַל-יְדֵי
69 עֲבֹדַת הָאָדָם בְּעִמַל וְיִגִיעָה שֶׁלו
70 (ולא בְּעֲנַיִים שְׂמֻקְבָּל הָאָדָם
71 מִלְּמַעְלָה בְּ"חֶסֶד חֲנֻם" בְּלֵי עִמַל
72 וְיִגִיעָה), וְלִכֵּן רַק בְּהֵם בְּדַבְרִים
73 שֶׁהַשְׂקִיעַ עִמַל וְיִגִיעָה יֵשׁ גַּם
74 לְאָדָם הַתַּעֲנוּג דְעֲצָם הַנְּפֶשׁ,
75 וּבְדַבְרִים שֶׁהַשִּׁיג לֵלֵא עִמַל וְיִגִיעָה יֵשׁ
76 לוֹ תַעֲנוּג בְּמִידָה פְּחוּתָה בְּהִרְבָּה,
77 וְלַפְעָמִים תַּעֲנוּג חִיצוֹנִי בְּלִבְדוּ. וְכִיּוֹן
78 שְׂאֲתַעְרוּתָא-דְלִתְמָא (עֲבֹדַת
79 הָאָדָם) מְגַעַת בְּעֲצָמוֹתוֹ
80 וְתַבְרָךְ, שְׁהוּא לְמַעְלָה
81 מִשְׁנוּיִים (דְּלֵא בְּבְחִינַת
82 אִוְרוֹת וְגִלְוִיִּים שְׂבָהֵם שְׂפִיף
83 שְׁנוּיִים שֶׁהָרִי יְכוֹל לְהִיּוֹת יוֹתֵר אוֹר
84 וְגִלְוֵי אוֹ פְּחוּת אוֹר וְגִלְוֵי), לִכֵּן
85 פּוֹעֵלַת קִיּוֹם בְּאֲתַעְרוּתָא-דְלֵעִילָא וְהִיא ה'אתערותא דלתתא'
86 שֶׁתְּחַקִּים לַעַד וְלֹא תַחְלוּף.

שְׁהַעֲבֹדָה דְעֲשִׂית "דִּירָה בַּתְּחִינִים" הִיא
בְּבְחִינַת 'אָן', מְקוֹם גִּשְׁמֵי דְוָקָא, הַנְּהָה גַם שְׂכַר
הַעֲבֹדָה הוּא בְּבְחִינַת מְקוֹם גִּשְׁמֵי ("לֶאֱן אַתָּה
הוֹלֵךְ"), פִּדְוֵעַ שְׁהַשְׂכַּר הוּא בְּמְקוֹם הַעֲבֹדָה.
וְזֶהוּ גַם הַבְּאוּר בְּמַעֲלַת אֲתַעְרוּתָא-דְלִתְמָא
שְׁפוּעֵלַת גַם בְּעֲנַיִים שְׁהֵם מְצַד "כִּי חֲפִץ חֶסֶד
הוּא", שְׁזָהוּ לְפִי שְׁעֵבֹדַת הָאָדָם מְגַעַת לְמַעְלָה
גַם מִבְּחִינַת "כִּי חֲפִץ חֶסֶד הוּא", כִּי כָּל
הַהִמְשָׁכוֹת מִלְּמַעְלָה הֵן בְּחִינַת אִוְרוֹת וְגִלְוִיִּים,
וְאֵלּוּ בְּעֲבֹדַת הָאָדָם מִתְבַּטְּאוּ פְּנוֹת הַעֲצָמוֹת,
שְׁלֹמֶעֱלָה אֶפִּילוּ מֵאֲתַעְרוּתָא-דְלֵעִילָא שְׁמְצַד "כִּי
חֲפִץ חֶסֶד הוּא". וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם שְׁ"אָדָם רוּצָה
בְּקַב שְׁלוֹ" 36, הִינְנו שְׁהֲרָצוֹן וְהַתַּעֲנוּג (פְּנִימִיּוֹת
הַרְצוֹן) 37 שֶׁל הָאָדָם הוּא בְּדָבָר שְׂבָא עַל-יְדֵי
עֲבֹדָה וְיִגִיעָה דְוָקָא, כִּי פְּנוֹת הַעֲצָמוֹת
("נְתָאוּה" כו') מִתְבַּטְּאוּ דְוָקָא בְּעֲנַיִים שְׂבָאִים
עַל-יְדֵי עֲבֹדַת הָאָדָם (ולא בְּעֲנַיִים שְׂמֻקְבָּל
הָאָדָם מִלְּמַעְלָה בְּ"חֶסֶד חֲנֻם"), וְלִכֵּן רַק בְּהֵם יֵשׁ גַּם
לְאָדָם הַתַּעֲנוּג דְעֲצָם הַנְּפֶשׁ]. וְכִיּוֹן שְׂאֲתַעְרוּתָא-
דְלִתְמָא (עֲבֹדַת הָאָדָם) מְגַעַת בְּעֲצָמוֹתוֹ יְתַבְרָךְ,
לְמַעְלָה מִשְׁנוּיִים (דְּלֵא בְּבְחִינַת אִוְרוֹת וְגִלְוִיִּים
שְׂבָהֵם שְׂפִיף שְׁנוּיִים), לִכֵּן הָרִי הִיא פּוֹעֵלַת קִיּוֹם
בְּאֲתַעְרוּתָא-דְלֵעִילָא. וּבְזָהוּ יוֹכֵן מַה שְׂלֵאֲתַרִּי
הַבְּאוּר בְּ"לְקוּטֵי תוֹרָה" רִישׁ פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא,
שְׂדְוָקָא עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא-דְלִתְמָא "הִיָּה דְבָר
הַמִּתְקִים", מִמְּשִׁיף לְבָאֵר 38 שְׁעַל-יְדֵי עֲבֹדַת
הָאָדָם בָּאִים לְבְחִינַת "כִּי לֹא אָדָם הוּא" 39
(שְׁזוּהִי בְּחִינָה שְׁלֹמֶעֱלָה מִשְׁנוּיִים 40), כִּי זֶהוּ
הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכֹף שְׂאֲתַעְרוּתָא-דְלִתְמָא פּוֹעֵלַת
קִיּוֹם בְּאֲתַעְרוּתָא-דְלֵעִילָא.

(36 ב"מ לח, א. 37) ראה רש"י שם (ד"ה קב שלו): חביבה עליו (משא"כ בכלל - ראה לקמן הערה 50). (38) ב, ד.
(39) שמואל-א טו, כט. (40) ראה תו"א עב, ג. לקו"ש שה"ש כג, ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וּבָזָה יוֹכֵן מַה שֶׁלֹּא חָרִי הַבְּאִיר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה רִישׁ רַאשׁ,
 2 הַתְּחֵלֶת פְּרֻשֵׁת וַיִּקְרָא, שֶׁדּוֹקָא עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא
 3 "וַיְהִי הַהֲתַעֲרוּרוֹת מִלְּמַעְלָה דְּבַר הַמִּתְקַנִּים", מִמְּשִׁיף לְבָאֵר³⁸
 4 שֶׁעַל-יְדֵי עֲבוּדַת הָאָדָם בְּאִים מִתְקַרְבִים לֵאלוּקוֹת לְבַחֲנֵינָא "כִּי
 5 לֹא אָדָם הוּא"³⁹ לְמַעַל
 6 מִמְּדוּרַת 'אָדָם' (שְׁוֹדֵה בְּחִינָה 1 וְזָהוּ גַם הַקָּשֶׁר שֶׁבֵּין תְּחֵלֶת וְסִיּוּם הַלְקוּטֵי
 7 שֶׁלְּמַעְלָה מִשְׁנׁוּיִים⁴⁰, כִּלְשׁוֹן 2 תוֹרָה' דְּסִפְר וַיִּקְרָא, שֶׁבִשְׁנֵי הֵם מְדוּבָר
 8 הַכְּתוּב "כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִינַחֵם" 3 אֹדוֹת מַעְלַת הָעֲבוּדָה. אֶלָּא שֶׁבְּתַחֲלַת הַסִּפְר
 9 שֶׁב'אָדָם' שִׁיךְ שִׁינּוּ וְחֲרֻטָּה, וְאִילוּ 4 מְדוּבָר אֹדוֹת מַעְלַת הָעֲבוּדָה בְּזִמְנָה הַזֵּה,
 10 'לֹא אָדָם' הוּא לְמַעַל מִשְׁנׁוּיִים), כִּי 5 שֶׁהַעֲנִין דְּאֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא מְגִיעַ בְּבַחֲנֵינָה
 11 זָהוּ הַקָּשֶׁר שֶׁל 'אֲתַעְרוּתָא דִּלְתַתָּא' עִם 6 שֶׁלְּמַעְלָה גַם מֵהָאֲתַעְרוּתָא-דְּלִעֵילָא שֶׁמִּצַּד "כִּי
 12 כּוֹנֵנֶת עֲצוּמוֹתוֹ שֶׁלְּמַעַל מִשְׁנׁוּיִים, 7 חֶפְצֵי חֶסֶד הוּא", וְלִכְּן דּוֹקָא הָאֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא
 13 הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכָף 8 פּוֹעֵלֶת שֶׁאֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא פּוֹעֵלֶת
 14 שֶׁאֲתַעְרוּתָא-דְּלִעֵילָא 9 מְדוּבָר אֹדוֹת שֶׁכֵּר הָעֲבוּדָה שִׁיתְגַּלָּה לְעַתִּיד-
 15 קִיּוּם בְּאֲתַעְרוּתָא-דְּלִעֵילָא 10 לְבֵא בְּתַחֲנִית הַמִּתִּים⁴¹, שֶׁהַשְּׂכָר יְהִיָּה בְּמִקוּם
 16 שֶׁתַּתְקִים לַעַד (אֶף שֶׁלְּכַאוּרָה 11 הָעֲבוּדָה, בְּבַחֲנֵינָה 'אָן', מְקוּם גְּשָׁמִי, וְשֵׁם דּוֹקָא
 17 הַהֲתַעֲרוּרוֹת שֶׁל הָאָדָם מִצַּד עֲצוּמוֹ 12 יוֹמְשִׁיף גִּילּוּי הָעֲצָמוֹת, לְמַעְלָה מִבְּחִינַת 'אִין'
 18 מוּגַבֵּלֶת לְגַבֵּי הַהֲתַעֲרוּרוֹת הַבֵּאָה 13 (שֶׁרָשׁ הַגְּשָׁמָה).
 19 מִלְּמַעְלָה, כַּמְבוּאָר לַעֲלִיל).
 20 וְזָהוּ גַם הַקָּשֶׁר שֶׁבֵּין תְּחֵלֶת 21 וְסִיּוּם הַלְקוּטֵי תוֹרָה' דְּסִפְר
 22 וַיִּקְרָא, שֶׁבִשְׁנֵי הֵם גַּם הַתְּחֵלָה 23 וְגַם בִּסִּיּוּם מְדוּבָר אֹדוֹת מַעְלַת
 24 הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם. אֶלָּא 25 שֶׁבְּתַחֲלַת הַסִּפְר מְדוּבָר
 26 אֹדוֹת מַעְלַת הָעֲבוּדָה בְּזִמְנָה 27 הַזֵּה, בּוֹמֵן הַגְּלוּת, לִפְנֵי מִתְּן הַשְּׂכָר
 28 שֶׁל תְּחִיית הַמִּתִּים לְעַתִּיד לְבֹא, וְאוֹפֵן 29 הָעֲבוּדָה בּוֹמֵן הַזֶּה הוּא שֶׁהַעֲנִין
 30 דְּאֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא מְגִיעַ 31 בְּבַחֲנֵינָה שֶׁלְּמַעְלָה גַם
 32 מֵהָאֲתַעְרוּתָא-דְּלִעֵילָא שֶׁמִּצַּד 33 "כִּי חֶפְצֵי חֶסֶד הוּא", וְלִכְּן
 34 דּוֹקָא הָאֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְמָא 35 פּוֹעֵלֶת קִיּוּם בְּאֲתַעְרוּתָא-
 36 דְּלִעֵילָא, כַּמְבוּאָר לַעֲלִיל. וְכִסִּיּוּם 37 הַסִּפְר מְדוּבָר אֹדוֹת שֶׁכֵּר
 38 הָעֲבוּדָה שִׁיתְגַּלָּה לְעַתִּיד-לְבֵא בְּתַחֲנִית הַמִּתִּים⁴¹, שֶׁהַשְּׂכָר
 39 יְהִיָּה בְּמִקוּם הָעֲבוּדָה, בְּמִקוּם שְׂבוּ הִייתָה הָעֲבוּדָה שֶׁם יְהִיָּה הַשְּׂכָר,

(41) נוסף על הענין דתחת"מ כפי שישנו בזמן הזה, כידוע פתגם רבינו הזקן (ראה סה"ש תש"ג ע' 99) בפי' מארז"ל (ע"ז יו"ד, ב) "זוטי דאית בכו מחי' מתים", שאין לך דבר קר - מת - כמו השכל, וכאשר פועלים בשכל ענין של התלהבות כו', הרי זה "תחיית המתים" (ראה גם "היום יום" - יא סיון). (42) ועד"ז בס"פ ויקרא, שדוקא ע"י "שיכיר בעצמו לשוב בתשובה" מוסיף חמישיתו (ראה לקו"ת (שה"ש כד, ד) בבי' והחמישית לפרעה) ו"חומש על אותו חומש" (רש"י ס"פ ויקרא). ובלקו"ת ס"פ ויקרא "אחרי ה"א ממש תלכו.. וא"צ ללבושים". עיי"ש. (43) נד, ד. (44) אמור כג, לב. (45) ראה רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"ו. שו"ע אדה"ז ריש הל' שבת.

שבת פרשת בחוקותי, מברכים החודש סיון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 על-דרך-משל התלבשות והרפכת התענוג שנתלבש להיות
2 התענוג מן החקמה, התענוג הוא כוח כללי מופשט שיכול להיות
3 מורכב ומלוכש ולבוא לידי ביטוי בדברים שונים ויש ענין מיוחד בתענוג
4 כשהוא מתלבש בחכמה, וכך גם התענוג העליון, כביכול, מלוכש לפעמים
5 בעניינים אחרים ולפעמים בחכמה,
6 ועל פן מאחר שבשבת התענוג
7 התלבש בחכמה, גם למטה
8 המצוה להתענוג במאכל
9 ומשפחה כו' כי כאשר יש עונג
10 למעלה, כביכול, גם למטה זהו זמן של
11 תענוג. אבל בחינת "שבת
12 שבתון" דיום-הכפורים הוא
13 גילוי ממקור התענוגים
14 שלמעלה מהחקמה, שאין
15 התענוג מדבר שחוצה ממנו,
16 ולגבי המקור עצמו, גם החכמה
17 העליונה האלוהית נחשבת לדבר שחוצה
18 ממנו בעצמו וכאלו העונג הוא מדבר
19 אחר, אבל התענוג של יום הכיפורים
20 הוא לא תענוג מדבר שחוצה ממנו
21 בעצמו אלא הוא תענוג
22 עצמי בלתי מורכב,⁴⁶ נקודת
23 ההבדל בין תענוג עצמי לתענוג
24 מורכב כפי שהוא בכוחות הנפש היא
25 שתענוג עצמי הוא ענין העונג בלי
26 שיתלבש בתענוג שמכוון כלפי מטרה
27 מסוימת והוא תענוג 'פשוט' ללא 'ציור'
28 והגדרה, ואילו תענוג המורכב הוא
29 תענוג מגורם מסוים, כמו העונג
30 שבשכל או העונג שבמידות. ועל כך
31 מבואר ב'לקוטי תורה' סוף ספר ויקרא
32 המובא כאן שהתענוג מאכילה ושתיה כו' הם תענוג מדבר שחוצה ממנו...
33 ואין זה כמו מקור התענוגים שאין התענוג מדבר שחוצה ממנו ולכן בשבת
34 מצווה להתענוג במאכל ומשחה, כי "שבת היא המשכת מוחין... והתענוג

המיתלבש בחכמה הרי הוא על-דרך-משל התלבשות והרכבת התענוג" אבל
ביום הכיפורים צמים "כי הוא גילוי ממקור התענוגים שלמעלה מהחכמה".
ולאחרי יום הכפורים, הגה על-ידי-זה שנמשך ומתגלה התענוג
העצמי הבלתי מורכב בחג הסוכות (ושמיני עצרת⁴⁷) נמשך
העונג העצמי להאיר
ב'מקפים', ואחר-כך יורד
ונמשך גם בבחינת פנימיות,
להיות בחינת "דע⁴⁸ את
אלקי אביך ועבדהו בלב
שלם ונפש חפצה" כו'
בעבודת ה' של האדם, המשמעות של
המשכת המקור 'בפנימי' בעבודת ה'
היא שידיעת ה' איננה באמונה בלבד
או בידיעה כללית מופשטת, אלא
בידיעה ובהכרה פנימית עמוקה
[וילהעיר, שסיום הספר לקוטי
תורה' בהוספות בתבות במילים
"ונפש חפצה כו"⁴⁹, חפצה
דקא, הכתוב מדייק ואומר לשון
'חפץ ולא רצון סתם שהוא ענין
פנימיות הרצון⁵⁰ - תענוג,
הוא על-דרך סיום פרשת
בחוקותי, בתבות במילים "והינו
בחינת עתיקא קדישא כו",
פי 'עתיק' הוא בחינת
(עצמות) התענוג].
ועל-פי הידוע ששמיני-עצרת
הוא בחינת השמן⁵¹
והעסענציע⁵² התמצית של כל
חדש תשרי, צריך לומר
שהענין ד'נפש חפצה"
שב(סוכות) שמיני-עצרת הוא למעלה מהתענוג הבלתי
מורכב דיום-הכפורים כי דוקא שמיני עצרת הוא הנקודה הכי עמוקה
והכי פנימית של חודש תשרי. ולכאורה, איך אפשר איך יתכן

(46) ראה סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תלו ואילך. המשך תרס"ו ע' קה ואילך. (47) בלקו"ת שם נזכר רק סוכות. אבל ע"פ הידוע שגמר ההמשכה בפנימיות (קליטה) הוא בשמע"צ, מובן, שבסוכות כאן נכלל גם שמע"צ. (48) כן הוא גם בתניא רפמ"ב וכו', אבל בדברי הימים-א (כח, ט) ובנפש חפצה. (49) באוה"ת ויקרא (סוף ח"ב) נמצא דרוש זה בכמה שינויים והוספות. וידוע שכו"כ מאמרי דא"ח נאמרו כמה פעמים ובשינויים והוספות וכו' - עכ"פ מובן שהנמסר לדפוס ע"י הצ"צ, ה"ה "אויסגעקליבן (פון צוויי טויענט מאמרים" - היום יום, יד אדר א) וראה ג"כ אגה"ק דהצ"צ (נדפסה במפתחות ללקו"ת בתחילתן). (50) כידוע (לקו"ת שה"ש ד"ה לבבתי ספ"א (וש"ג). ועוד) ההפרש בין רצון וחפץ. וראה שו"ת הצ"צ אה"ע ח"ב סי' רסג. (51) ראה אוה"ת שמע"צ (ע' א'תת"ז), וסד"ה ביום השמע"צ עדר"ת (ע' תלה) בשם הה"מ, שמיני הוא לשון שמן. ובסד"ה ביום השמע"צ תרצ"ד (סה"מ תיש"א ע' 87) ורד"ה ביום השמע"צ תש"ב, תש"ג, ועוד - לשון שמן ורשן. (52) אוה"ת בלק ע' תתקכו (בשם אדמו"ר נ"ע). וראה ד"ה ביום השמיני שלה בשה"מ תקס"ב (בסופו) ותרצ"ג (סה"מ קונטרסים ח"א רנד, א. תרצ"ג ע' תפה. ושם: "בשמע"צ הוא המשכת התמצית והעצמות כו").

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שֶׁהַתַּעֲנוּג דְסוֹפּוֹת וְשְׂמִינֵי-עֲצָרַת שְׁאֵז יֵשׁ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה
2 גְּשָׁמִים, יִהְיֶה נֶעְלָה יוֹתֵר מִהַתַּעֲנוּג דְיָוִם-הַכַּפּוּרִים, שְׁאֵז
3 מוֹפְשָׁטִים מֵאֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְהָיָה לְכַאוּרָה הַמַּצֵּב שֶׁבּוּ הָאֵדָם רְחוּק
4 וּפְרוּשׁ מִגְּשָׁמִיּוֹת הוּא מַצֵּב נֶעְלָה יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁבּוּ הָאֵדָם אוֹכֵל וְשׁוֹתָה?
5 אֶף הַעֲנִין הוּא, שְׁזָהוּ הָעִילוי
6 וְהִתְרוֹן הַמִּיּוּחַד בְּשִׂמְיָה עֲצַרַת מֵצַד
7 מַעֲלַת הָעֵבֹדָה בְּבַחֲיַנַּת 'אָן',
8 מְקוֹם גְּשָׁמֵי דְוָקָא, וְעַד
9 לְהַתְּעַסְקוֹת בְּאֲכִילָה וְשִׁתְיָה
10 גְּשָׁמִים, שְׁדוּקָא בְּזָה יִשְׁנוּ
11 תַּעֲנוּג הָעֲצָמוֹת (פְּנֻזָּר)
12 (לְעִיל), כַּמְבוּאָר לְעִיל בְּאֵרִיכוֹת
13 שְׁדוּקָא כַּעֲבוּרַת ה' בְּעוֹלָם הַזֶּה
14 הַגְּשָׁמִי נִשְׁלַמַּת הַכּוּוֹנָה וְהַתְּכַלִּית שֶׁל
15 הַבְּרִיאָה שֶׁהָעוֹלָם יִהְיֶה 'דִּירָה'
16 לְאֵלּוּקוֹת וּבְמִילָא יֵשׁ בְּזָה גַם
17 הַתַּעֲנוּג דְעֵצָם הַנֶּפֶשׁ וְלֹא רַק
18 אֹר וְגִלּוּי וְהַתְּפַשּׁוֹת מֵהַעֲצָם.
19 וְהִינוּ, שֶׁהַתַּעֲנוּג הַבְּלָתִי
20 מוֹרְכָב דְיָוִם-הַכַּפּוּרִים, שְׁאִין
21 הַתַּעֲנוּג מְדַבֵּר שְׁחוּץ מִמֶּנּוּ,
22 כַּמְבוּאָר לְעִיל, הוּא בְּדוּגְמַת
23 אוֹתִיּוֹת הַחֲקִיקָה שְׁבִנְפֶּשׁ,
24 שְׁאֵף שְׁאִין דְבָר נִפְרָד חוּץ
25 מִהַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת
26 הַחֲקִיקוֹת עַל אֲבָן טוֹבָה,
27 שְׁאִין דְבָר נִפְרָד מִה'אֲבָן
28 טוֹבָה, אֲלָא הֵן מַעֲצָמוֹתָהּ וּמַהוּתָהּ שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה',
29 וּמַהוּתָהּ שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה',
30 וְחֻלַּק בְּלָתִי נִפְרָד מֵעֵצָם הַמַּהוּת שְׁלֵה,
31 סוּף סוּף הָרִי אִין זֶה כְּמוֹ
32 הַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה',
33 מֵצַד-עֲצָמָה שֶׁהִיא מוֹפְשָׁטָה
34 מִכָּל צוּרָה מִמֶּשׁ וְלֹא מוּגֵדֶת
35 בְּשׁוּם הַגְּדֵרָה שֶׁל צוּרָה כּוּז אוֹ אַחֲרַת
36 (פְּנֻזָּר לְעִיל סְעִיף ב שֶׁהַחֲקִיקָה
37 שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת בִּאֲבָן מִפְּחִתָה בְּמִידָה
38 מְסוּיִמַּת אֵת פְּשִׁיטוֹת הָאֲבָן). וְאֵלּוּ
39 הַתַּעֲנוּג ("נֶפֶשׁ חֲפֵצָה")
40 שֶׁבְּסוֹפּוֹת וְשְׂמִינֵי-עֲצָרַת הוּא
41 'תַּעֲנוּג עֲצָמִי דְעֵצָם הַנֶּפֶשׁ
42 מִמֶּשׁ שְׁאִין לֹא שׁוּם 'צִיּוּר' וְשׁוּם
43 הַגְּדֵרָה כֻּלָּל, בְּדוּגְמַת הַפְּשִׁיטוֹת
44 שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה' עֲצָמָה כְּפִי
45 שֶׁהִיא מוֹפְשָׁטָה מִכָּל צוּרָה
46 מִמֶּשׁ.

1 אֲפֹשֶׁר שֶׁהַתַּעֲנוּג דְסוֹפּוֹת וְשְׂמִינֵי-עֲצָרַת שְׁאֵז יֵשׁ
2 אֲכִילָה וְשִׁתְיָה גְּשָׁמִים, יִהְיֶה נֶעְלָה יוֹתֵר
3 מִהַתַּעֲנוּג דְיָוִם-הַכַּפּוּרִים, שְׁאֵז מוֹפְשָׁטִים
4 מֵאֲכִילָה וְשִׁתְיָה. אֶף הַעֲנִין הוּא, שְׁזָהוּ מֵצַד
5 מַעֲלַת הָעֵבֹדָה בְּבַחֲיַנַּת 'אָן', מְקוֹם גְּשָׁמֵי דְוָקָא,
6 וְעַד לְהַתְּעַסְקוֹת בְּאֲכִילָה וְשִׁתְיָה גְּשָׁמִים,
7 שְׁדוּקָא בְּזָה יִשְׁנוּ תַּעֲנוּג הָעֲצָמוֹת (פְּנֻזָּר לְעִיל),
8 וּבְמִילָא יֵשׁ בְּזָה גַם הַתַּעֲנוּג דְעֵצָם הַנֶּפֶשׁ. וְהִינוּ,
9 שֶׁהַתַּעֲנוּג הַבְּלָתִי מוֹרְכָב דְיָוִם-הַכַּפּוּרִים, שְׁאִין
10 הַתַּעֲנוּג מְדַבֵּר שְׁחוּץ מִמֶּנּוּ, הוּא בְּדוּגְמַת
11 אוֹתִיּוֹת הַחֲקִיקָה שְׁבִנְפֶּשׁ, שְׁאֵף שְׁאִין דְבָר
12 נִפְרָד חוּץ מִהַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת הַחֲקִיקוֹת עַל
13 אֲבָן טוֹבָה, שְׁאִין דְבָר נִפְרָד מִה'אֲבָן טוֹבָה',
14 אֲלָא הֵן מַעֲצָמוֹתָהּ וּמַהוּתָהּ שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה',
15 הָרִי אִין זֶה כְּמוֹ הַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה'
16 מֵצַד-עֲצָמָה שֶׁהִיא מוֹפְשָׁטָה מִכָּל צוּרָה מִמֶּשׁ
17 (פְּנֻזָּר לְעִיל סְעִיף ב). וְאֵלּוּ הַתַּעֲנוּג ("נֶפֶשׁ
18 חֲפֵצָה") שֶׁבְּסוֹפּוֹת וְשְׂמִינֵי-עֲצָרַת הוּא 'תַּעֲנוּג
19 עֲצָמִי דְעֵצָם הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ, בְּדוּגְמַת הַפְּשִׁיטוֹת
20 שֶׁל ה'אֲבָן טוֹבָה' עֲצָמָה כְּפִי שֶׁהִיא מוֹפְשָׁטָה
21 מִכָּל צוּרָה מִמֶּשׁ.

1 ז וְעַל-פִּי-זֶה יוֹכֵן גַם מֵה שְׁכַתּוּב "בְּחַקְתִּי
2 תִּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ", שְׁעַל-יְדֵי עֲנִין הָעֵבֹדָה ("מִצְוֹתֵי
3 תִשְׁמְרוּ") הָרִי אֶף שׁוּ עֲבוּדָה שֶׁל הָאֵדָם הַתַּחֲתוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי
4 מְגִיעִים מִחַעֲלֵים וּמִתְקַרְבִּים לְמִדְרָגָה נֶעְלִית יוֹתֵר בְּאֵלּוּקוֹת אֲפִילוּ
5 מֵעֲנִין הַחֲקִיקָה ("בְּחַקְתִּי")
6 וְהַקְּשֵׁר הָעֵמוּק וְהַפְּנִימִי שֶׁל הַנִּשְׁמָה
7 לְאֵלּוּקוֹת שֶׁכִּבְר קִיִּם בַּה שְׁמֻצָּד
8 שְׂרָשׁ הַנֶּשְׁמָה לֹא עֲבוּדָה מֵצַד
9 הָאֵדָם, כִּי שְׂרָשׁ הַנֶּשְׁמָה הִיא
10 בְּבַחֲיַנַּת אוֹתִיּוֹת הַחֲקִיקָה,
11 "גְּלִיף גְּלִיפוֹ בְּטָהִירוֹ
12 עֲלָאָה", חֲקִיקָה בְּטוּהָר הָעִלּוּן,
13 כַּמְבוּאָר לְעִיל, וְטַעַם הַדְּבַר הוּא שְׁאֵף
14 שְׁבַחֲיָנָה זֹו אוֹתִיּוֹת הַחֲקִיקָה שֶׁל
15 'שְׁתִּירוֹ עִילָאָה' מִתְאַחֲדָת בְּתַכְלִית
16 בְּאוּר-אִין-סוּף, כְּאֵלּוּ אִין
17 כְּאֵן שׁוּם דְבָר נוֹסֵף כְּלָל מִלְכַד
18 הָאִין-סוּף עֲצָמוֹ, הָרִי אִין זֶה כְּמוֹ
19 פְּשִׁיטוֹת הָעֲצָמוֹת שְׁלִמְעֵלָה
20 גַם מִהַצִּיּוּר דְאוֹתִיּוֹת
21 הַחֲקִיקָה (פְּנ"ל סְעִיף ב
22 שֶׁהַדְּבַר דּוּמָה לְפִשְׁטוֹת שֶׁל הָאֲבָן
23 הַטּוֹבָה לִפְנֵי שֶׁנַּחֲקֵק בַּה אוֹתִיּוֹת,
24 כַּמְבוּאָר לְעִיל בְּאֵרִיכוֹת). וְכִדִּי
25 לְהַגִּיעַ לְפְשִׁיטוֹת הָעֲצָמוֹת
26 שְׁלִמְעֵלָה גַם מֵעֲנִין הַחֲקִיקָה,
27 הָרִי זֶה דְוָקָא עַל-יְדֵי עֲנִין
28 הָעֵבֹדָה לְמִטָּה ("מִצְוֹתֵי
29 תִשְׁמְרוּ"), בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת
30 בְּדְבָרִים גְּשָׁמִים, בְּעוֹלָם הַזֶּה
31 הַגְּשָׁמִי, בְּחִינַת 'אָן', בִּיטוּ
32 הַמּוּרָה עַל שִׁיכוֹת לְמִקּוּם גְּשָׁמִי
33 מְסוּיִם, שְׁבּוּ דְוָקָא נִשְׁלַמַּת
34 פְּנִינַת הָעֲצָמוֹת "לְהִיּוֹת לוֹ
35 דִּירָה בְּתַחֲתוֹנִים", כַּמְבוּאָר לְעִיל
36 בְּאֵרִיכוֹת.
37 וּמִזָּה מוֹכֵן גַם בְּנוֹגַע לְעֲנִין
38 הַהִילוּף ("תִּלְכוּ"), עֲלִיָּה
39 וְהַתְּקַדְמוֹת אֲמִיתִית שֶׁרַק הִיא נִקְרָאת
40 'הַלִּיכָה' וְלֹא 'עֲמִידָה' בְּמִקּוּם אַחַד,
41 וּמִזָּה מוֹכֵן גַם בְּנוֹגַע לְעֲנִין הַהִילוּף שֶׁהִילוּף שְׁמֻצָּד
42 בְּתַחֲתוֹנִים". וּמִזָּה מוֹכֵן גַם בְּנוֹגַע לְעֲנִין הַהִילוּף ("תִּלְכוּ"), שֶׁהִילוּף שְׁמֻצָּד

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁהִילוּף שֶׁמִצַּד שֶׁרָשׁ הַנְּשָׁמָה בְּכַחֲנֵת הַחֲקִיקָה, עִם
 2 הָיִתוּ בְּאֵין-עֶרוֹף לְמַדְרַגַת הַמְּלֹאכִים וְנַעֲלָה לֵאמֹן שִׁיעוֹר מֵהַעֲלִיָּה
 3 שֶׁל הַמְּלֹאכִים שֶׁנִּקְרָאת 'עֲמִידָה' וְלֹא 'הֵלִיכָה', סוּף סוּף גַּם עֲלִיָּה זֶה (שֶׁמִּצַּד
 4 שׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָחָה) הָרִי זֶה עֲדִין בְּהַגְבְּלָהּ, בִּיּוֹן שְׁגַם בְּכַחֲנֵת
 5 הַחֲקִיקָה אֵינָה כְּמוֹ פְּשִׁיטוֹת
 6 הַעֲצָמוֹת. וְאֵלוֹ אֲמִתִּית עֲנִין 1
 7 הַהִילוּף לֹא הַגְבְּלָהּ כָּלֵל, 2
 8 עֲלִיָּה שֶׁלֹּא בְּעוֹךְ כָּלֵל וְלֹא כֹל יִחַס 3
 9 וְהַשׁוּואָה לְדַרְגָּה הַקּוֹדֶמֶת, הָרִי זֶה 4
 10 דְּוָקָא עַל-יְדֵי הָעֲבוּדָה 5
 11 לְמַטָּה, וְכִלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה: 6
 12 "וְלֹאֲן אִתָּה הוֹלָךְ", שְׁדוּקָא 7
 13 בְּכַחֲנֵת 'אָן', מְקוֹם גְּשָׁמִי, 8
 14 נַעֲשֵׂה אֲמִתִּית עֲנִין הַהִילוּף⁵³ 9
 15 הַנַּחֲשֵׁב עֲלִיָּה אֲמִתִּית, לֵלֵא כֹל 10
 16 הַשׁוּואָה לְדַרְגָּה הַקּוֹדֶמֶת, כַּמְבוּאָר 11
 17 לְעֵיל. 12
 18 (ח) וְעַל-יְדֵי "בְּחֻקֵּי תִלְכוּ", 13
 19 עֲבוֹדַת ה' וְהַעֲלִיָּה וְהַתְּקַבּוּת 14
 20 שֶׁל הַהִילוּף וְהַעֲלִיָּה 15
 21 בְּאֵין-עֶרוֹף שֶׁמִּצַּד בְּכַחֲנֵת 16
 22 חֲקִיקָה, שֶׁרָשׁ הַנְּשָׁמָה, שֶׁהוּא 17
 23 בְּדוּגְמַת אֲתַעְרוּתָא-דְּלַעֲיָלָא, 18
 24 וְהַהִילוּף שֶׁנַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי 19
 25 "מִצְוֵי תִשְׁמְרוּ", הָעֲבוּדָה 20
 26 בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת לְמַטָּה, 21
 27 אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא, הֵיכֵן עַל יְדֵי 22
 28 שְׁנֵי הַעֲנִינִים גַּם יַחַד, בְּשִׁילוּב הִיתְרוֹן 23
 29 שֶׁל 'אֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲיָלָא' עִם הִיתְרוֹן שֶׁל 24
 30 'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא, בְּאִים לְמָה 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56

הַתְּקַבּוּת שֶׁל הַאֲלוּקוֹת אֶל הָאָדָם
 ב'אֲתַעְרוּתָא דְּלַעֲיָלָא' וּמְלִמְטָה
 לְמַעְלָה⁵⁵ וגַם הַתְּקַבּוּת שֶׁבָּאָה
 בְּתַגּוּבָה וְכַתּוּצָאָה מֵעֲבוֹדַת הָאָדָם
 ב'אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא', וּבְאֹפְן
 שֶׁשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי אֹפְנֵי ה'הִילוּף'
 מִתְאַחֲדִים יַחַד, שְׁלֹכֵן נְאָמְרוּ
 בְּפִסְק בְּתַבָּה אַחַת בְּאוֹתָהּ מִיָּלָה
 עֲצֻמָּה ('וְהַתְּהַלְכָתִי'), וְעַד
 לְקִיּוּם הַיַּעֲוֵד הָאֵמֹר בְּפִרְשָׁה זֶה
 וְאוֹלָךְ אֲתַכֶּם קוּמְמִיּוֹת⁵⁶,
 שֶׁהֵן שְׁנֵי קוּמּוֹת⁵⁷, קוּמַת
 הַמִּשְׁפִּיעַ וְקוּמַת הַמְּקַבֵּל,
 מְלַמְעָלָה לְמַטָּה שֶׁהִיא קוּמַת
 הַמִּשְׁפִּיעַ וּמְלַמְטָה לְמַעְלָה⁵⁸
 שֶׁהִיא קוּמַת הַמְּקַבֵּל, וְשְׁנֵי
 הַקוּמּוֹת יְהִיּוּ נְכַלְלוֹת בְּקוּמָה
 אַחַת⁵⁹, שְׁזָהוּ קִיּוּם הַיַּעֲוֵד "וְאוֹלָךְ
 אַתְּכֶם קוּמְמִיּוֹת" שְׁכֹר הָעֲבוּדָה
 ד'בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֵי
 תִשְׁמְרוּ" שִׁתְּגַלֶּה בְּגָאוּלָה
 הַעֲתִידָה, בְּקִרּוֹב מְמַשׁ.

שֶׁרָשׁ הַנְּשָׁמָה בְּכַחֲנֵת הַחֲקִיקָה, עִם הָיִתוּ
 בְּאֵין-עֶרוֹף לְמַדְרַגַת הַמְּלֹאכִים, הָרִי זֶה עֲדִין
 בְּהַגְבְּלָהּ, בִּיּוֹן שְׁגַם בְּכַחֲנֵת הַחֲקִיקָה אֵינָה כְּמוֹ
 פְּשִׁיטוֹת הַעֲצָמוֹת. וְאֵלוֹ אֲמִתִּית עֲנִין הַהִילוּף
 לֹא הַגְבְּלָהּ כָּלֵל, הָרִי זֶה דְּוָקָא עַל-יְדֵי הָעֲבוּדָה
 לְמַטָּה, וְכִלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה: "וְלֹאֲן אִתָּה הוֹלָךְ",
 שְׁדוּקָא בְּכַחֲנֵת 'אָן', מְקוֹם גְּשָׁמִי, נַעֲשֵׂה
 אֲמִתִּית עֲנִין הַהִילוּף⁵³.
 (ח) וְעַל-יְדֵי "בְּחֻקֵּי תִלְכוּ", הַהִילוּף שֶׁמִּצַּד
 בְּכַחֲנֵת חֲקִיקָה, שֶׁרָשׁ הַנְּשָׁמָה,
 שֶׁהוּא בְּדוּגְמַת אֲתַעְרוּתָא-דְּלַעֲיָלָא, וְהַהִילוּף
 שֶׁנַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי "מִצְוֵי תִשְׁמְרוּ", הָעֲבוּדָה
 בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת לְמַטָּה, אֲתַעְרוּתָא-דְּלַתְמָא, בְּאִים
 לְמָה שֶׁכְּתוּב בְּסִיּוּם הַפְּרָשָׁה⁵⁴: "וְהַתְּהַלְכָתִי
 בְּתוֹכְכֶם", דְּהִינּוּ שְׁנֵי בְּכַחֲנֵת הִילוּף, מְלַמְעָלָה
 לְמַטָּה וּמְלַמְטָה לְמַעְלָה⁵⁵, וּבְאֹפְן שֶׁשְׁנֵיהֶם
 מִתְאַחֲדִים יַחַד, שְׁלֹכֵן נְאָמְרוּ בְּתַבָּה אַחַת
 ("וְהַתְּהַלְכָתִי"), וְעַד לְקִיּוּם הַיַּעֲוֵד וְאוֹלָךְ אֲתַכֶּם
 קוּמְמִיּוֹת⁵⁶, שֶׁהֵן שְׁנֵי קוּמּוֹת⁵⁷, קוּמַת הַמִּשְׁפִּיעַ וְקוּמַת
 הַמְּקַבֵּל, מְלַמְעָלָה לְמַטָּה וּמְלַמְטָה לְמַעְלָה⁵⁸, וְשְׁנֵי
 הַקוּמּוֹת יְהִיּוּ נְכַלְלוֹת בְּקוּמָה אַחַת⁵⁹, שְׁזָהוּ
 שְׁכֹר הָעֲבוּדָה ד'בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֵי תִשְׁמְרוּ" שִׁתְּגַלֶּה
 בְּגָאוּלָה הַעֲתִידָה, בְּקִרּוֹב מְמַשׁ.

בְּקִרּוֹב מְמַשׁ.

(53) כִּידוּעַ בְּפִי מְרוּז"ל (עִירוּבִין נד, א) הָאֵי עֵלְמָא דְּאוּלִּינָן מִינֵי, שְׁדוּקָא ע"י הִירִידָה בְּעוּה"ז נַעֲשִׂים בְּכַח"י מֵהַלְכִים (אוּה"ת
 בְּרַאשִׁית כד, ב). (54) כו, יב. (55) לְקוּ"ת רָאָה כו, א. אֵמְרֵי בִּינָה שְׁעַר הַקָּ"ש פפ"ז. ספפ"ח וְאוֹלָךְ. אוּה"ת פִּרְשְׁתָּנוּ ד"ה
 וְהַתְּהַלְכָתִי (כֹּרֵךְ ב' ע' תֵּרַם וְאוֹלָךְ). ד"ה וְהַתְּהַלְכָתִי תִשְׁמְרוּ ("סו"מ תִּשְׁמְרוּ ע' פב וְאוֹלָךְ). (56) פִּרְשְׁתָּנוּ שֶׁם, יג. (57) דַּעַת
 ר' מֵאִיר - סְנֵהדְרִין ק, א. וְרָאָה בְּאוּרוּכָה לְקוּ"ש ח"ז (ע' 200 וְאוֹלָךְ) שֶׁגַם ר' יְהוּדָה מוֹדָה ש"קוּמְמִיּוֹת" פִּירוּשׁוֹ ב' קוּמּוֹת,
 אֵלֶּא שֶׁ"ל שְׁב' הַקוּמּוֹת יִתְאַחְדוּ יַחַד. (58) אֵמ"ב שֶׁם פפ"ט. אוּה"ת שֶׁם (ע' תֵּרַנְג. ע' תֵּעֲרֵב-ג). (59) רָאָה בְּאוּרוּכָה לְקוּ"ש
 שֶׁם.

בס"ד. שיחת ש"פ בחוקותי, מבה"ח סיון, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

א. הביאור בפירוש רש"י ריש פרשתנו, "אם בחוקותי תלכו", "יכול זה קיום המצות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה", "ואת מצותי תשמרו, הווי עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים, כמו שנאמר¹ ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם" - שכיון שתלמוד תורה היא בכלל המצוות, על-כן-צריך-לומר, ש"בחוקותי תלכו" קאי על פרט נוסף בלימוד התורה שגם בלעדו מקיימים מצות תלמוד תורה - "שתהיו עמלים בתורה"². וכיון שהכתוב מקדים "בחוקותי תלכו" ל"מצוותי תשמרו", על כרחך צריך לומר, שגם העמל בתורה צריך להיות על מנת לשמור ולקיים³.

ואין לפרש ש"בחוקותי" קאי על חוקים, ו"מצוותי" על משפטים, כמו בפסוק⁴ "עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור.. מצוותי (דברים שאילו לא נכתבו ראויים הן להצטוות) חוקותי" - כי, "מצוותי" פירושו ציוויי הקב"ה, ואם כן, רק קודם מתן-תורה, שאז לא היה עדיין ציווי הקדוש-ברוך-הוא, יכולים לפרש ש"מצוותי" הם "דברים שאילו לא נכתבו ראויים הן להצטוות", מה-שאינ-כן לאחרית מתן-תורה, קאי "מצוותי" על כל המצוות.

(* וכמו בסיום סדרה זו עצמה: "אלה המצוות אשר צוה ה' גוי", ועל-פי פשט - קאי על פרשת ערכין, שלא כללם רש"י בענין החוקים (אחרי יח, ד).

וגם ענין זה הוא בכלל "כל האומר (בשעת הלימוד) אין לי אלא תורה כו' אפילו תורה אין לו" (יבמות קט, ב), אלא גם בשעת הלימוד צריך להיות תורה וגמ"ח (ראה לקו"ת ויקרא ה, רע"א. ובכ"מ) - ללמוד על מנת לשמור ולקיים. זאת ועוד:

כשם ש"בחוקותי תלכו" קשור עם "מצוותי תשמרו", שהלימוד והעמל בתורה צריך להיות על מנת לשמור ולקיים, כך גם "מצוותי תשמרו" קשור עם "בחוקותי תלכו" (לימוד ועמל בתורה), כי אף שהענין דצוותא וחיבור נעשה ע"י מצוות, מ"מ, לא מספיק קיום המצוות מצד קב"ע ומס"נ, אלא יש צורך גם בענין ההשגה, כמודגש בכך שהכתוב מקדים "בחוקותי תלכו" ("שתהיו עמלים בתורה") לפני "מצוותי תשמרו", היינו, שיש צורך גם בלימוד התורה (לא רק כדי לדעת את המעשה אשר יעשון, אלא גם השגת התורה מצד עצמה) בשביל הצוותא וחיבור שע"י המצוות.

והענין בזה - שאף שהצוותא וחיבור נעשית ע"י קיום המצוות ודוקא, הנה הא גופא שע"י המצוות "לוקחים" את העצמותו ית', הרי זה מתגלה ע"י התורה* (ראה ד"ה השמים כסאי תרס"ח - המשך תרס"ו ע' תקכ ואילך).

ודוקא באופן כזה - "בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו" - זוכים לכל הברכות האמורות בפרשה: "ונתתי גשמיכם בעתם וגו'", עד "ואולך אתכם קוממיות". (4 תולדות כו, ה (ובפרש"י).

(1) ואתחנן ה, א.

(2) וגם ענין זה צריך להיות אצל כל אחד מישראל. - החילוקים הם רק בנוגע לכמות הלימוד, שיש מי שיוצא ידי חובתו בפרק אחד שחריית ופרק אחד ערבית, ויש מי שתורתו אומנתו שלימודו צ"ל באופן שלא פסיק פומי' מגירסא. אבל הצד השווה שבהם - שאצל כל אחד בחלקו בתורה צריך להיות גם העמל בתורה.

(3) ולהעיר גם מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחותיו (לקו"ד ח"א קפב, ב), שבכל "השכלה" צ"ל "בכך", וללא ה"בכך" - אין זו "השכלה", וכמאמר (נסמן בתורת מנחם - התועדויות ח"מ ריש ע' 101) "אין חכם כבעל הנסיון", והיינו, שדוקא כאשר ההשכלה מביאה לידי פועל ממש, הרי זה "נסיון" שמאמת את ההשכלה. ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (שם קצח, א), שענין זה הוא לא רק בנוגע להשכלה הקשורה עם עבודה בפועל, אלא גם השכלה שלכאורה אין לה קשר עם עבודה בפועל, בהכרח שיהי' ממנה "בכך".

וגם כאן רואים, שדברי רבותינו נשיאינו אינם רק "פתגמים טובים", שלכן צריך לשמעם ולקבלם, גם אם אין להם מקור, אלא הם ככל הענינים שבפנימיות התורה, שיש להם מקור בנגלה התורה (ראה גם לעיל ע' 255. ו"ש"ב), ובנדו"ד גם בחלק הפשט שבתורה (ענינו של פרש"י) - כבפנים, שגם ה"עמל" שבתורה, שאינו קשור לידיעת המעשה אשר יעשון, צ"ל על מנת לשמור ולקיים.

(* וע"ד שמעלת הפשיטות של אנשים פשוטים, נתגלתה ע"י הבעש"ט ואח"כ ע"י רבינו הזקן (וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחותיו (ראה סה"ש תש"ב ס"ע 49 ואילך). שהבעש"ט גילה רק את המעלה שישנה אצל אנשים פשוטים. אבל כיצד יכולים לבוא למעלה זו, נתגלה ע"י רבינו הזקן (דוקא) - תורת חב"ד.

1 הביאור בפנימיות הענינים: השייכות דעמל בתורה ל"חוקה" מלשון חקיקה, שבאה בעמל ויגיעה;
 2 והשייכות דעמל בתורה עם למעלה מהשכל - הוגה על-ידי כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א, ונדפס ב'לקוטי
 3 שיחות' חלק י"ז עמוד 313 ואילך.

* * *

4 ב. מאמר (כעין שיחה) דיבור-המתחיל אם בחוקותי תלכו גוי.
 5 (לאחרי המאמר, אמר כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א):
 6 כל אלו שהשלימו את לימוד ה'לקוטי-תורה' דפרשת השבוע, וכן אלו שישלימו (בלי נדר) עד הבדלה
 7 - יאמרו "לחיים"⁵.
 8 וכיון שזהו גם סיום כל ספר ויקרא - יהיה זה מתוך החלטה ללמוד ולסיים שאר הספרים
 9 שב'לקוטי-תורה' (על-דרך נוסח ה"הדרן"), והלימוד יהיה לא באופן ד"חוקה חקקתי גזירה גזרת"⁶, אלא
 10 - כסיום ה'לקוטי-תורה'⁷ - "בלב שלם ונפש חפצה".
 11 (ואחר-כך אמר):
 12 בעמדנו בשבת מברכים חודש סיון, החודש דמתן-תורה, ינגנו ניגון הקשור עם תורה - הניגון "אין
 13 אדיר כה".
 14 [ניגנו הניגון "אין אדיר", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד השירה בידי הקדושות בשמחה רבה].

* * *

15 ג. הביאור בפירוש רש"י סוף פרשתנו, "לא יבקר וגו'", "לפי שנאמר⁸ וכל מבחר נדריכם יכול יהא
 16 בורר ומוציא את היפה, תלמוד לומר לא יבקר בין טוב לרע, בין תם בין בעל מום חלה עליו קדושה,
 17 ולא שיקריב בעל מום, אלא יאכל בתורת מעשר, ואסור ליגזו וליעבד" - שממה שנאמר "בין טוב לרע",
 18 ולא בין רע לטוב, מוכח, ש"יבקר" אינו מלשון ביקורת בכל העדר (ששייך גם בעדר שאינו יפה), אלא
 19 מלשון בירור, לברר ולהוציא אחד מתוך העשר - בורר ומוציא את היפה.
 20 ועל-פי-זה צריך לומר ש"בין טוב לרע" (דלכאורה מיותר, שהרי יבקר פירושו בורר ומוציא את היפה)
 21 בא לרבות ענין נוסף - ש"בין תם בין בעל מום חלה עליו קדושה" ("יהיה קודש"), על-ידי פעולה חיובית
 22 של קדושה - ש"יאכל בתורת מעשר" (ויש בזה חידוש בהלכה - שצריך לכיון שאוכל לשם מעשר), ולא
 23 רק לאחר שחיטה, אלא גם מיד כשחלה הקדושה - ש"אסור ליגזו וליעבד".
 24 ובפנימיות הענינים - שגם בעלת מום, כיון שחלה עליה קדושה, נשאר הקדושה בגלוי גם לאחרי
 25 זה. והוראה נוספת בכללות העבודה, שאף ש"סור מרע" קודם ל"עשה טוב", הנה עיקר המכוון הוא
 26 "עשה טוב", ולכן מקדים רש"י ש"יאכל בתורת מעשר", ואחר-כך מוסיף ש"אסור ליגזו וליעבד", שזוהי
 27 ההכנה להמשכת הקדושה. ואף שזהו רק הכנה, צריכה להיות הזהירות לא רק בענינים עיקריים, עבודה
 28 בגוף הבהמה, אלא גם בענינים טפלים, גיזת השערות - הוגה על-ידי כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א,
 29 ונדפס ב'לקוטי שיחות' חלק י"ב עמוד 129 ואילך.

* * *

30 ד. דובר אודות סיום ספר ויקרא בדיני בכור ואחר-כך דיני מעשר - שאף-על-פי שקדושת בכור
 31 (בחינת חכמה) היא נעלית יותר מקדושת מעשר (עשר כחות הגלויים), מכלל-מקום, יש מעלה במעשר

(6) במדב"ר רפי"ט. תנחומא חוקת ג. ועוד.

(7) נד, ד.

(8) פ' ראה יב, יא.

(5) ראה גם לעיל ע' 313. וש"נ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לכו"כ מהמסובים שיאמרו לחיים

על כוס גדולה.

שבא על-ידי עבודת האדם⁹ (מה-שאינ-כן בכור, שקדוש מעצמו, מלמעלה); והכוונה היא להמשיך את האור שלמעלה בעבודה בעשר כחות הגלויים¹⁰, שאז ישנן שתי המעלות - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א, ונדפס ב'לקוטי שיחות' חלק י"ז עמוד 332 ואילך.

ולחעיר גם ממאד"ל (ב"ר פכ"ה, ג) "עשרה שני רעבון באו לעולם .. אחד בימי אברהם (בחי' חכמה) .. ואחד לעתיד-לבא (ע"י מעשינו ועבודתנו עכשיו), שנאמר (עמוס ח, יא) לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'". ועי"ז באים גם לעשר שירות, עד לשירה העשירית שתהי' באופן ד"שיר חדש", לשון זכר (מכילתא בשלח טו, א. ועוד).

9 וכידוע בגודל מעלת ענין העבודה - עשי' לעילא (זהר ח"ג קח, ריש ע"ב. ח"א קטו, א (הובא בלקו"ת פינחס עח, ב)).
10 וכמו בעשרת הדברות, שהתחלתם היא באופן ש"אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום" (מכות כד, רע"א. וש"נ), אבל אח"כ נמשכים גם בכל תר"ך אותיות, כולל גם "אשר לרעך", שרומזים על ד' מצוות דרבנן (ראה לקו"ש חכ"ט ע' 110. וש"נ).

המשך ביאור למס' בכורות ליום שני עמ' ב

15 השניה קטנה ולא תחשב כמום. משיבה הגמרא: **תניא, אחרים**
16 **אומרים, אפילו אינה לשניה** - אין גודל השניה **אלא בפול** -
17 כגודל קטנית הנקאת 'פול', **בשירה**.

משנה

18 המשנה קובעת את שיעור אורך הזנב: **זנב העגל שהוא קצר**
19 **ואינה מנעת לערקוב** ו-מקום חיבור הירך עם השוק, הרי זה
20 מום. כי **אמרו חכמים כל מרבית עגלים בן** - כך הוא דרך
21 תרבות גידול העגלים, שזנבם מגיע לערקוב, **וכל זמן שיהו**
22 **מגדלין הן נמתחות** - וכשהם ממשכיכים לגדול זנבם נמתח למטה
23 מהערקוב, ולכן אם זנב העגל אינו מגיע לערקוב, הרי זה מום.
24 מבארת המשנה: **איהו ערקוב** ש'אמרו שזנב העגל צריך
25 להגיע אצלו, **רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר, בערקוב שבאמצע**
26 **הירך** - קשר העצמות שבין קולית הירך לשוק.

1 בין המשנה להלן ובין הכלל שאין מומים בלבן, עוסקים ביבלת
2 **בלבן של העין, ואמר ריש לקיש לא קשיא** - אין סתירה
3 ביניהם, **הא** - מה ששנינו להלן שעל יבלת זו אין שוחטים
4 במקדש, מדובר **דאי' בה שער**, וכיון שיש בה שער הרי היא
5 מגונה ופסולה להקרב במקדש, אך כיון שהיא בלבן שבעין אינה
6 מום גמור להחזיר לשחוט בכור בחוץ. ואילו **הא** - הכלל שאין
7 מומין בלבן, מדובר **דלי' בה שער**.
8 שנינו במשנה: **עינו אחת גדולה וכו'** ועינו אחת קטנה, הרי זה
9 מום. מביאה הגמרא ברייתא: **תנא, שיעור עין גדולה, כשול עגל,**
10 **ושיעור עין קטנה, כשול אוזו**.
11 שנינו במשנה: **אזנו אחת גדולה וכו'**, רבי יהודה אומר שתי
12 ביציו אחת גדולה שתיים שבחבירתה, ולא הודו לו חכמים.
13 שואלת אחת הגמרא: **ורבן** - חכמים הסוברים שאף אם ביצה אחת
14 כפולה בגודלה מחברתה אין זה מום, **עד כמה** תהיה הביצה

המשך ביאור למס' בכורות ליום שיש עמ' ב

משנה

22 **בן אנטיגנוס, אם הכוונה למי שרוח באשכיו, האי רוח אשך'**
23 **מיפעי' ליה לקוראו**. ולכן רבי חנינא בן אנטיגנוס, שהכוונה
24 למי **שפראיו חשוכין, וקסבר רבי חנינא, גורעין ומוסיפין**
25 **ודורשין** - מחסרים אות ח' ממרוח, ואות א' מ'אשך, ומוסיפים
26 את האות ח' במקום האות אלף שנחסרה מתיבת 'אשך', ואת
27 האות א' מוסיפים במקום האות ח' שנחסרה מתיבת 'מרוח'
28 ומנחים אותה לאחר ה'ר' ונמצא שיש לקראו 'מראו חשך',
29 והכוונה שמראהו של הכהן שחור.
30 הגמרא מקשה על שיטת רבי חנינא בן אנטיגנוס, ש'מרוח אשך'
31 היינו מי שמראהו שחור: הלא **היינו מום הפוש' הנשנה במשנה**
32 **להלן (הגה), ומשמע שהוא מום אחר ממום 'מרוח אשך', מתרצת**
33 **הגמרא: רבי חנינא בן אנטיגנוס לא תני בוישי** - לא שנה מום
34 נפרד של כושי.

משנה

35 המשנה מפרטת את המומים המצויים בידי ורגליו של אדם: כהן
36 **המקיש בקרסוליו** - שברכיו עקומות כלפי חוץ וקרסוליו כלפי
37 פנים, עד שקרסוליו פוגעים ונוקשים זה בזה בעת הליכתו, וכן
38 המקיש **בארבעותיו** - שרגליו עקומות כלפי חוץ ומרוחקות זו
39 מזו, ונמצא שברכיו למעלה סמוכות זו לזו, עד שהם פוגעות
40 ונוקשות זו בזו בעת הליכתו.
41

גמרא

12 הגמרא מבארת טעמו של כל תנא, מדוע נחלק על התנא
13 שהוזכר לפניו במשנה: רבי ישמעאל חלק על תנא קמא, משום
14 **דקשיא ליה לרבי ישמעאל** אם הכוונה למי שחסרו ביציו, **הא**
15 **חסר אשך, מיפעי' ליה** - היה צריך לקוראו. ולכן **תני** - שנה
16 רבי ישמעאל, שהכוונה למי **שנמדחו אשכיו**, רבי עקיבא חלק
17 על רבי ישמעאל, משום **דקשיא ליה לרבי עקיבא**, אם הכוונה
18 למי שנמדחו אשכיו, **האי 'ממרוח אשך' מיפעי' ליה לקוראו**.
19 ולכן **תני רבי עקיבא, שהכוונה למי שהרוח באשכיו**, רבי חנינא
20 בן אנטיגנוס חלק על רבי עקיבא, משום **דקשיא ליה לרבי חנינא**